

**BUDDHALAINEN
KATEKISMUS**

H. S. Olcott

Namo Tassa Bhagavato Arahato Samma Sambuddhassa

BUDDHALAINEN KATEKISMUS

“The Buddhist Catechism“

Kirjoittanut
Henry S. Olcott

Suomentanut alunperin
Pekka Ervast

Hyväksynyt ja suosittanut käytettäväksi
buddhalaisissa kouluissa.

H. Sumangala,
Pradhana Nayaka Sthavira, Sripadan ja läntisen alueen ylipappi ja
Vidyodaya Parivenan johtaja.

www.teosofia.net
e-kirjat

© Jukka I. Lindfors

Alkukielinen teos:
The Buddhist Catechism
1881

Alunperin suomentanut
Pekka Ervast

40. englanninkielisestä korjatusta ja laajennetusta painoksesta

4. uudistettu painos
e-kirja (PDF)
Kustantaja: Jukka I. Lindfors. Lammi

ISBN 978-952-68557-9-0

OMISTUS

Adyar, 1903

Kunnioitukseni ja rakkauteni osoitukseksi omistan monivuotiselle neuvojalleni ja ystävälleni, Adam's Peakin ja läntisen alueen Pradhana Nayaka Sthaviralle ja ylipapille, Hikkaduwe Sumangala'lle, tämän "Buddhalaisen Katekismuksen" sen korjatussa muodossa.

H. S. Olcott

TODISTUS

(Ensimmäiseen painokseen)

Vidyodaya College,
Colombo, 7. heinäkuuta 1881

Täten todistan, että olen tarkasti tutkinut eversti H. S. Olcottin valmistaman Katekismuksen singalinkielisen käännöksen ja että se on yhtäpitävä eteläisen buddhankirkon kanoenin kanssa. Suositan kirjaa buddhalaisten koulujen opettajille ja kaikille muille, jotka haluavat opettaa vasta-alkaville uskontomme pääpiirteitä.

H. Sumangala,

Pradhana Nayaka Sthavira, Sripadan ja Gallen ylipappi ja Vidyodaya Parivenan johtaja.

Vidyodaya College,
Colombo, 7. huhtikuuta 1897

Olen tulkkien avulla käynyt läpi Katekismuksen 33. (englantilaisen) painoksen ja suositan sitä toistamiseen käytettäväksi buddhalaisissa kouluissa.

H. Sumangala

Sisällys

Eri painosten alkulauseita	6
Buddhan elämä	11
Dharma eli oppi	30
Sangha eli munkkikunta	64
Buddhalaisuuden synty ja leviäminen	70
Buddhalaisuus ja tiede	79
Liite	90

33. PAINOKSEN ALKULAUSE

Alkuperäistä suunnitelmaani kehittäessäni olen englanninkielisen katekismuksen jokaiseen uuteen englanninkieliseen painokseen lisännyt uusia kysymyksiä ja vastauksia, jättäen kirjan kääntäjien huoleksi toimittaa nämä lisäykset kunkin omaan kieleen. Vaatimaton tarkoitukseni on antaa niin rajoitettu mutta samalla täydellinen buddhalaisen historian, moraaliopin ja ajatusjärjestelmän esitys, että vasta-alkajat voisivat käsittää ja kunnioittaa Buddhan opettamaa jaloa ihannetta ja siten helpommin noudattaa dharmaa (oppia) sen yksityiskohdissa. Käsillä olevaan painokseen on lisätty suuri joukko kysymyksiä ja vastauksia, ja sisällys on ryhmitetty viiteen kategoriaan, jotka ovat: 1) Buddhan elämä; 2) Oppi; 3) Sangha eli munkkikunta; 4) lyhyt buddhalaisuuden, sen kirkolliskousten ja leviämisen historia; 5) muutamia buddhalaisuuden ja tieteen yhtymäkohtia. Tämä on toivottavasti suuresti lisäävä pienen kirjaseen arvoa ja tekevä sen vieläkin sopivammaksi käytettäväksi buddhalaisissa kouluissa, joita singaleesit ovat avanneet Ceylonissa¹ jo toista sataa Teosofisen Seuran valvonnan alaisena. Tätä painosta valmistaessani olen saanut arvokasta apua eräiltä vanhimmilta ja etevimmiltä singalilaisilta työtovereiltani. Alkuperäisen painoksen tarkastivat kanssani sana sanalta oivallinen oppinut ja bhikkhu² H. Sumangala, Pradhana Nayaka, ja Colombossa sijaitsevan paali-koulun apulaisjohtaja Hyeyantuduve Anunayaka Terunnanse. Sama ylipappi on

1 Intian eteläpuolella, Intian valtameressä sijaitsevan saarivaltion nimi muutettiin vuonna 1972 Ceylonista Sri Lankaksi. – Toim. huom.

2 Buddhalaisissa maissa munkkeja kutsutaan nimellä *bhikkhu*, joka tarkoittaa kerjäläistä. – Toim. huom.

niin ikään hyväntahtoisesti tarkistanut tämän painoksen ja on saanut minut lisäämään monta arvokasta kohtaa. Kirjasen arvo on sen tähden siinä, että se on ”Eteläisen kirkon” buddhalaisuuden totuudenmukainen esitys, joka pääsiallisesti on johdettu alkuperäisistä lähteistä. Katekismus on julkaistu kahdellakymmenellä kielellä, pääsiallisesti buddhalaisten toimesta ja buddhalaisia varten.

H. S. O.

Adyar, 17. toukokuuta 1897

36. PAINOKSEN ALKULAUSE

Tämän pienen teoksen suosio näyttää pysyvän muuttumattomana, koska tarvitaan painos toisensa jälkeen. Samaan aikaan kun nykyistä painettiin, ilmestyi Griebenin kustannuksella Leipzigissä toinen saksalainen painos, oppineen tohtori Erich Birschoffin uudelleen kääntämänä, ja Pariisissa oli valmistumassa kolmas ranskankielinen käännös, jonka oli suorittanut vanha ystäväni ja työtoverini komendantti D. A. Courmes. Uusi singalilainen käännös on myös tekeillä Colombossa. Julkisesti tunnettu ja vannoutunut buddhalainen, jonkalainen itse olen, iloitsee suuresti nähdessään, mitä niin kypsynyt tiedemies kuin G. R. S. Mead, *Fragments of a Faith Forgotten* ja *Pistis Sophia* -nimisten ja useiden muiden kristinuskon alkulähteitä käsittelevien kirjojen tekijä, ajattelee esitykseni arvosta. Hän kirjoittaa *Theosophical Review*'ssa: ”Se on käännetty jopa kahdellekymmenelle eri kielelle, ja saatamme sanoa, pelkäämättä vähintäkään vastalauseita, että se on kauan ollut buddhalaisuuden – tuon pitkään torkkuneen dharman – tehokkaimpana sanansaattajana. Ceylonin oppineet buddhalaiset ovat suuressa kiitollisuudenvelassa eversti Olcottille ja muille Teosofisen Seuran jäsenille, jotka ovat työskennelleet heidän hyväkseen, ja

me odotamme heiltä, että he puolestaan ryhtyisivät tutkimaan ja valaisemaan oman uskonsa alkulähteitä ja oppeja.”

Pelkään, että saamme kauan odottaa tätä apua buddhalaisen bhikkhujen, Ceylonin miltei ainoiden oppineiden puolelta. Kaksikymmentä kaksi vuotta kestäneen läheisen tuttavuuden aikana minä en ainakaan ole kyennyt herättämään heidän intoaan. Minusta on aina tuntunut epäkohdalta, että singaleesit odottavat amerikkalaiselta, joka ei lainkaan pyydä oppineen nimeä, että hän opettaisi dharman heidän lapsilleen, ja niin kuin uskon sanoneeni jossakin varhemmassa painoksessa, suostuin laatimaan ”Buddhalaisen Katekismuksen” vasta sitten, kun huomasin, ettei yksikään bhikkhu ryhtynyt siihen toimeen. Olkoot kirjani puutteet mitkä tahansa, sen voin ainakin sanoa, että se sisältää ytimen siitä buddhalaisuutta koskevasta kirjallisuudesta (yhteensä noin 15 000 sivua), jonka olen luke-
nut työni ohessa.

H. S. O.

Adyar, 7. helmikuuta 1903

40. PAINOKSEN ALKULAUSE

Tämä pienen teoksen suosio näyttää jatkuvan, koska alituisen tarvitaan uusia painoksia englanniksi ja muilla kielillä. Tarkastaessani sisältöä tätä painosta varten olen huomannut hyvin vähän tarvetta muuttamiseen tai lisäämiseen, sillä kirja tarjoaa mielestäni sängen oikean käsityksen eteläisen buddhalaisuuden sisällöstä. Ja koska tarkoitukseni ei ole ollut kirjoittaa laajaa esitystä aiheesta, olen vastustanut houkutusta ryhtyä kertomaan laveammin yksityiskohdista, jotka ovat tarpeettomia perusopetusten rationaalisessa järjestelmässä, vaikka saatavat kiinnostaa vertailevan uskontotieteen tutkijaa.

Uusi singalilainen käännös (38. painos), jota paraikaa valmistee arvoisa ystäväni D. B. Jayatilake, Colombon (buddhalaisen)

Ananda-koulun johtaja, on osaksi painettu, mutta ei tule valmiiksi, ennen kuin hänelle jää vähän enemmän aikaa siihen. Madrasin Pancama-seurakunnan johtajat ovat ryhtyneet kääntämään sitä tamilin kielelle, ja tämä (41.) painos ilmestyy pian. Espanjalaista käännöstä (39. painos) toimittaa ystäväni Senor Xifré ja ranskalaista (37. painos) komendantti Courmes.

Siten työtä jatketaan, ja tämän vaatimattoman välikappaleen avulla leviävät Buddhan opin opetukset kautta maailman.

H. S. O.

Adyar, 7. tammikuuta 1905

2. SUOMENKIELISEN PAINOKSEN ESIPUHE

Tämäkin painos on laadittu 40. englanninkielisen painoksen mukaan. Oikeinkirjoitus on sama kuin englannissa (ja yleensä eurooppalaisissa kielissä).

— —

Tämän käännöksen on ystävällisesti tarkistanut Suomen Buddhismin Ystävien sihteeri Leo Hildén — —.

Toivomme hartaasti, että kaikki totuudenetsijät, teosofit, ruusuristiläiset, antroposofit ym. ottavat tämän toisen painoksen vastaan samalla kiinnostuksella kuin ensimmäisenkin painoksen, joka on vuosikausia ollut loppuunmyyty.

Toimittajat

Helsingissä, 19. joulukuuta 1948

4. SUOMENKIELISEN PAINOKSEN ESIPUHE

Teoksen ensimmäinen suomennettu painos ilmestyi vuonna 1906 nimellä *Buddhalainen Katkismus* (kustantajana Teosofinen kustannusliike ja kirjakauppa). Teoksesta on myöhemmin

julkaistu kaksi painosta nimellä *Näin puhui Buddha*, vuosina 1949 ja 2006. Tähän e-kirjapainokseen on uudistettu vuoden 1949 suomenkielisen painoksen kieliasua. Vanha suomennos on tarkistettu uusimmista, korjatuista englanninkielisistä (42. ja 44.) painoksista, ja välttämättömät kielelliset ja alkutekstin vaatimat oikaisut on tehty. Suomennokseen on lisätty myöhempiin englanninkielisiin painoksiin sisällytetty kohta 46a. Vaikka 40. painoksen kohdat 328–330 ovat puolestaan puuttuneet myöhemmistä painoksista, ne on jätetty tähän uudistettuun suomennokseen.

Nykyisin sanskritin- ja paalinkielisten sanojen esiintyessä englannin- tai suomenkielisen tekstin seassa diakriittisiä merkkejä (eli kirjaimien ylä- ja alapuolisia lisukkeita) ei yleensä merkitä, monien käsitteiden tai nimien kirjoitusasun ollessa vakiintunut kirjoitettavaksi aakkostomme perusmerkeillä. Tätä käytäntöä on noudatettu tässä painoksessa.

Toimittaja

Lammilla, 13. marraskuuta 2018

ENSIMMÄINEN OSA

Buddhan elämä

1. Kysymys. *Mitä uskontoa³ tunnustat?*

Vastaus. Olen buddhalainen.

2. K. *Mitä on buddhalaisuus?*

V. Kokoelma suuren, Buddhan nimellä tunnetun ihmisen opetuksia.

3. K. *Onko ”buddhalaisuus” paras nimitys tälle opetuskokoelmalle?*

V. Ei. Se on ainoastaan länsimaalainen termi. Paras nimitys sille on Buddhan oppi (Buddha dharma).

3 Sana ”uskonto” ei ole lainkaan paikallaan buddhalaisuudesta puhuttaessa, sillä buddhalaisuus ei ole mikään uskonto, vaan moraalifilosofia, niin kuin olen myöhemmin osoittanut. Mutta yleisen tavan mukaan tätä sanaa on käytetty kaikista ihmisryhmistä, jotka tunnustavat erityistä moraalioppia, ja tilastojen laatijat ovat niin ikään omaksuneet sanan. Singalilaisilla buddhisteilla ei ole tähän saakka ollut mitään käsitystä siitä ”sitomisesta”, alistumisesta eli ”yhtymisestä jumalalliseen olentoon”, jota tämä latinalaisesta juuresta muodostettu sana kristittyjen eurooppalaisten silmissä kuvaa. Se sana, joka ilmaisee heidän suhdettaan buddhalaisuuteen ja BUDDHAAN, on heidän kielellään A’GAMA. Tämä on sanskrittiä ja merkitsee ”lähestyminen eli tuleminen”, ja koska ”buddha” on valaistus, voidaan se yhdistetty sana, jolla he nimittivät buddhalaisuutta – *buddhagama*, asianmukaisesti kääntää ”tuleminen valaistuneeksi eli pääseminen tietoon” eli mahdollisesti SAKYA MUNIN opin seuraamiseksi. Tavatessaan valmiin *Āgama*-sanana lähetyssaarnaajat rupesivat käyttämään sitä ”uskontoa” vastaavana sanana. Kristinuskooa he kutsuvat nimellä *christianiagama*, vaikka sen pitäisi kuulua *christianibandhana*, sillä *bandhana* on religion-sanan etymologinen vastine. Toinen nimi, joka annetaan buddhalaiselle, on *Vibhadja vada* – se, joka analysoi – ja kolmas on *Advayavadi*. Käytän siis vastentahtoisesti jatkossa puhuessani buddhalaisesta filosofiasta tavalliselle lukijalle tuttua sanaa ”uskonto”.

4. K. *Onko ihmistä kutsuttava buddhalaiseksi yksinomaan sen nojalla, että hän on syntynyt buddhalaisista vanhemmista?*

V. Ei suinkaan. Todellinen buddhalainen ei ainoastaan tunnusta uskovansa Buddhaan, opettajista jaloimpaan, Hänen saarnaamaansa oppiin ja Arhatien Veljeskuntaan, vaan myöskin toteuttaa Buddhan käskyjä jokapäiväisessä elämässään.

5. K. *Kuinka kutsutaan miespuolista buddhalaista maallikkoa?*

V. Nimellä upasaka.

6. K. *Entä naispuolista?*

V. Upasika.

7. K. *Milloin tätä oppia saarnattiin ensi kerran?*

V. Todellisesta vuosiluvusta on erilaisia näkemyksiä, mutta singalilaisten kirjoitusten mukaan se tapahtui v. 2513 (nykyistä) kali-yugaa.

8. K. *Mainitse tärkeimmät vuosiluvut perustajan viimeisessä ruumiillistumassa (elämässä).*

V. Hän syntyi Visan tähtisikermän merkissä eräänä toukokuun tiistaina v. 2478 (k. y.⁴). Hän vetäytyi metsiin v. 2506, tuli Buddhaksi 2513 ja poistuen jälleensyntymisen pyörästä astui parinirvanaan vuonna 2558 kahdeksankymmenen vuoden ikäisenä. Jokainen näistä tapahtumista sattui täydenkuun päivänä, niin että niiden kaikkien muistoa vietetään yhtäaikaan suuressa täydenkuun juhlassa wesakin (vaisakhan) kuussa, joka vastaa toukokuuta.

9. K. *Oliko Buddha Jumala?*

V. Ei. Buddhan oppi ei opeta mitään jumalan ruumiillistumisesta.

4 k. y. = kali-yugan aikakautta. – Toim. huom.

10. K. *Oliko hän ihminen?*

V. Oli, mutta viisain, jaloin ja pyhin olento, joka lukemattomien ruumiillistumien kestäessä oli kehittänyt itsensä kauas kaikkien muiden olentojen edelle, lukuun ottamatta ainoastaan edellisiä BUDDHIA.

11.K. *Oliko muitakin buddhia ennen häntä?*

V. Oli, kuten myöhemmin selitetään.

12. K. *Oliko Buddha hänen nimensä?*

V. Ei. Buddha on sieluntila, jonka ihminen saavuttaa, kun hänen sielunsa on kehittynyt huippuunsa.

13. K. *Mitä sana buddha merkitsee?*

V. Valaistunut eli korkeimman viisauden saavuttanut. Paalinkielinen nimitys on *sabbannu*, rajattoman tiedon mies. Sanskritinkielellä se on *sarvajna*.

14. K. *Mikä sitten oli Buddhan oikea nimi?*

V. SIDDHARTHA oli hänen kuninkaallinen nimensä ja GAUTAMA eli GOTAMA hänen sukunimensä. Hän oli Kapilavastun perintöruhtinas ja kuuluisaa auringon rotuista Okkaka-sukua.

15. K. *Ketkä olivat hänen vanhempansa?*

V. Kuningas Suddhodana ja kuningatar Maya, jota kutsutaan Maha Mayaksi.

16. K. *Mitä kansaa tämä kuningas hallitsi?*

V. Sakyalaisia, arjalaista kshattriya-heimoa.

17. K. *Missä oli Kapilavastu?*

V. Intiassa, sata mailia koilliseen päin Benaresin kaupungista ja noin neljäkymmenen mailin päässä Himalajan vuorilta. Se sijaitsee Nepal Teraissa. Kaupunki on nyt raunioina.

18. K. *Minkä joen varrella?*

V. Rohinin, jota nyt kutsutaan Kohanaksi.

19. K. *Kerro vielä, koska ruhtinas Siddhartha syntyi?*

V. Kuusisataa kaksikymmentäkolme vuotta ennen kristittyjen ajanlaskua.

20. K. *Onko paikka tarkasti tunnettu?*

V. Se on nyt epäilemättä havaittu oikeaksi. Eräs Intian hallituksen palveluksessa oleva arkeologi on äsken löytänyt Nepal Terain metsikössä kivipylvään, jonka mahtava buddhalainen hallitsija Asoka pystytti sille paikalle muistomeriksi. Paikka tunnettiin siihen aikaan nimellä Lumbini-tarha.

21. K. *Elikö ruhtinas Siddhartha ylellisyydessä ja loistossa, kuten muut ruhtinaat?*

V. Eli. Hänen isänsä kuningas rakennutti hänelle – Intian kolmea vuodenaikaa varten – kolme suurenmoista palatsia, jotka olivat yhdeksän, viisi ja kolme kerrosta korkeat ja kauniisti koristetut.

22. K. *Kuinka ne sijaitsivat?*

V. Jokaisen palatsin ympärillä oli puutarha täynnä mitä ihanimpia ja loistavimpia kukkia, pulppuavia suihkulähteitä, puita, joissa linnut lauloivat, ja riikinkukkoja, jotka astelivat ylväästi puutarhassa.

23. K. *Elikö hän yksin?*

V. Ei. Kuusitoistavuotiaana hän solmi avioliiton kuningas Suprabuddhan tyttären prinsessa Yasodharan kanssa. Lukuisia soitto- ja tanssitaitoisia tyttöjä oli myös alinomaa hänen hovissaan häntä huvittamassa.

24. K. *Millä tavalla hän voitti vaimonsa itselleen?*

V. Vanhaan kshatriya- eli sotilastapaan siten, että hän vei voiton kaikista kanssakilpailijoistaan peleissä ja liikuntalajeissa,

joissa kysyttiin taitavuutta ja miehuutta, ja valitsi sitten Yasodharan kaikkien niiden nuorten prinsessojen joukosta, jotka heidän isänsä olivat tuoneet turnajaisiin eli *melaan*.

25. K. *Kuinka ruhtinas saattoi keskellä tätä loistoa tulla kaikkiviisaaksi?*

V. Hänellä oli sellainen luontainen viisaus, että hän jo lapsena tuntui ymmärtävän kaikkia tieteitä ja taiteita miltei tutkimatta. Hänellä oli parhaimmat opettajat, mutta he eivät kyenneet opettamaan hänelle mitään, mitä hän ei näyttänyt ymmärtävän heti.

26. K. *Tuliko hän buddhaksi mahtavissa palatseissaan?*

V. Ei. Hän jätti kaikki ja meni yksin metsään.

27. K. *Minkä tähden?*

V. Löytääkseen syyt meidän kärsimyksiimme ja keinon päästä niistä.

28. K. *Eikö ollut itsekästä tehdä siten?*

V. Ei, rajaton rakkaus kaikkia olentoja kohtaan sai hänet uhraamaan itsensä niiden hyväksi.

29. K. *Mutta kuinka hän saavutti tämän rajattoman rakkauden?*

V. Lukemattomien ruumiillistumien ja vuosituhansien kestäessä hän oli kehittänyt itsessään tätä rakkautta, horjumattomasti päättäen tulla buddhaksi.

30. K. *Mistä hän tällä kertaa luopui?*

V. Kauniista palatseistaan, rikkauksistaan, yllellisyydestään, huvituksistaan, pehmeistä vuoteistaan, hienoista puvuistaan, runsaasta ruoastaan ja kuningaskunnastaan; jättipä vielä rakkaan vaimonsa ja ainoan poikansa, Rahulan.

31. K. *Onko koskaan toinen ihminen uhrannut niin paljon meidän puolestamme?*

V. Ei yksikään tässä maailmankaudessa. Siitä syystä buddhalaiset rakastavat häntä niin paljon ja hyvät buddhalaiset pyrkivät hänen kaltaisikseen.

32. K. *Mutta eikö moni muukin ihminen ole uhrannut kaikki maalliset aarteet, jopa itse elämänsä, lähimmäistensä hyväksi?*

V. Epäilemättä. Mutta me uskomme, että hänen kaiken ylittävä epätietoisyytensä ja ihmisrakkautensa ilmeni siinä, että hän luopui nirvanan autuudesta lukemattomia aikakausia ennen kuin hän oli syntynyt brahmaani Sumedhana Dipankara Buddhan aikana. Hän oli silloin saavuttanut kehitystason, jossa hän olisi voinut astua nirvanaan, jollei hän olisi rakastanut ihmiskuntaa enemmän kuin itseään. Tämä kieltäytyminen vaati häneltä, että hän vapaaehtoisesti kärsisi maallisten elämien vaikeudet, kunnes pääsisi buddhaksi voidakseen opettaa kaikille olennoille vapautumisen tietä ja suoda rauhan maailmalle.

33. K. *Kuinka vanha hän oli lähtiessään metsään?*

V. Hän oli 29-vuotias.

34. K. *Mikä lopullisesti sai hänet jättämään kaiken sen, mitä ihmiset niin paljon rakastavat, ja lähtemään metsään?*

V. *Deva*⁵ ilmestyi hänelle, kun hän ajeli vaunuissaan, neljästä ajatuksia herättävässä muodossa ja neljä eri kertaa.

35. K. *Mitkä nämä eri muodot olivat?*

V. Vanha ikäloppu mies, sairas ihminen, mätänevä ruumis ja arvostettu erakko.

36. K. *Näkikö hän yksin nämä ilmestykset?*

V. Ei, hänen palvelijansa Canna näki ne myös.

37. K. *Minkä tähden nämä näyt, jotka ovat kaikille ihmisille tuttuja, saivat hänet lähtemään metsään?*

5 Tämän sanan merkitys selitetään myöhemmin (s. 89).

V. Me näemme sellaista usein, mutta hän ei ollut nähnyt. Niinpä ne tekivät häneen syvän vaikutuksen.

38. K. *Miksi hän ei ollut niitä nähnyt?*

V. Brahmalaiset tähtientutkijat olivat hänen syntyessään ennustaneet, että jonakin päivänä hän luopuisi kuningaskunnastaan ja tulisi BUDDHAKSI. Kuningas, hänen isänsä, joka ei tahtonut menettää valtakuntansa perijää, oli huolellisesti estänyt häntä näkemästä vilahdustakaan mistään, mikä saattaisi tuoda hänen mieleensä ajatuksia inhimillisestä kärsimyksestä ja kuolemasta. Kukaan ei saanut edes puhua sellaisista asioista prinssille. Hän oli miltei kuin vanki ihanissa palatseissaan ja kukkapuutarhoissaan. Niitä ympäröivät korkeat muurit, ja sisäpuolella kaikki oli tehty niin kauniiksi kuin mahdollista, ettei hänessä heräisi halu mennä katsomaan maailmaan surua ja kärsimystä.

39. K. *Oliko hän niin hyväsydäminen, että kuningas pelkäsi hänen todella aikovan hylätä kaikki maailman hyväksi?*

V. Oli. Hän näyttää tunteneen kaikkia olentoja kohtaan niin voimakasta sääliä ja rakkautta.

40. K. *Ja kuinka hän arveli oppivansa tuntemaan surun syyt metsässä?*

V. Muuttamalla kauas pois kaikesta, mikä saattoi estää häntä mietiskelemästä syvästi surun syitä ja ihmisen luontoa.

41. K. *Millä tavalla hän pakeni palatsista?*

V. Eräänä yönä kaikkien nukkuessa hän nousi, heitti viimeisen silmäyksen nukkuvaan vaimoonsa ja pieneen poikaansa, kutsui Cannan, nousi valkoisen lempiratsunsa Kanthakan selkään ja ratsasti palatsin portille. *Devat* olivat vaivuttaneet kuninkaalliset portinvartijat syvään uneen, niin etteivät ne kuulleet hevosen kavioiden kopsetta.

42. K. *Mutta olihan portti lukossa?*

V. Oli, mutta devat aukaisivat sen äänettömästi, ja hän ratsasti ulos pimeyteen.

43. K. *Minne hän suuntasi matkansa?*

V. Anoman joelle, kauas Kapilavastusta.

44. K. *Mitä hän sitten teki?*

V. Hän astui maahan ratsunsa selästä, leikkasi pois kauniit hiuksensa miekallaan, pukeutui askeetin keltaiseen vaippaan ja jättäen koristuksensa ja hevosensa Cannalle käski tämän viedä ne takaisin kuninkaalle.

45. K. *Entä sitten?*

V. Hän lähti jalkaisin kulkemaan Rajagrihaa, Magadhan kuninkaan Bimbisaran pääkaupunkia kohti.

46. K. *Kuka kävi häntä siellä katsomassa?*

V. Kuningas ja koko hänen hovinsa.

46a. K. *Minne hän meni sieltä?*

V. Urvelaan, lähelle nykyistä Mahabodhi-temppeleä Buddha Gayassa.

47. K. *Minkä tähden Buddha meni sinne?*

V. Metsissä oleskeli erakoita – sangen viisaita miehiä, joiden oppilaaksi hän sittemmin tuli toivoen löytävänsä etsimäänsä tietoa.

48. K. *Mihin uskontoon he kuuluivat?*

V. He olivat hindulaisia brahmaaneja.⁶

49. K. *Mitä he opettivat?*

V. Että ihminen voisi saavuttaa ankarilla katumusharjoituksilla ja ruumiillisella kidutuksella täydellisen viisauden.

⁶ ”Hindulainen” oli ennen halveksiva nimitys, jota muhamettilaiset käyttivät voittamastaan Sindhin kansasta. Nykyään sitä käytetään kirkollisessa merkityksessä.

50. K. *Tuliko ruhtinaskin samaan johtopäätökseen?*

V. Ei. Hän oppi tuntemaan heidän järjestelmänsä ja harjoitti kaikkia heidän katumusharjoituksiaan, mutta hän ei sillä keinoin saanut selville inhimillisten kärsimysten syytä ja täydellisen vapautuksen tietä.

51. K. *Mitä hän sitten teki?*

V. Hän lähti metsään lähelle Uruvela-nimistä paikkaa ja vietti kuusi vuotta syvässä mietiskelyssä ja mitä ankarimmissa itsensä kiduttamisharjoituksissa.

52. K. *Oliko hän yksin?*

V. Ei, hänellä oli viisi brahmaania kumppaninaan.

53. K. *Mitkä olivat heidän nimensä?*

V. Kondanna, Bhaddiya, Vappa, Mahanama ja Assaji.

54. K. *Mitä harjoitusjärjestelmää hän noudatti päästäkseen koko totuuden perille?*

V. Hän istui ja mietiskeli, kohdistuen ajatuksensa korkeimpiin elämänkysymyksiin ja sulkien näkönsä ja kuulonsa kaikelta, mikä voisi häiritä hänen sisäisiä mietiskelyjään.

55. K. *Paastosiko hän?*

V. Kyllä, koko ajan. Hän nautti päivä päivältä yhä vähemmän ruokaa ja vettä, kunnes hänen sanotaan syöneen tuskin muuta kuin yhden riisi- tai seesam-jyväsän päivässä.

56. K. *Saavuttiko hän täten ikävöimänsä viisauden?*

V. Ei. Hänen ruumiinsa laihtui laihtumistaan ja heikkeni niin, että lopulta, kun hän eräänä päivänä käveli hiljakseen ja mietiskeli, hänen voimansa äkkiä pettivät ja hän kaatui tiedottomana maahan.

57. K. *Mitä hänen kumppaninsa siitä ajattelivat?*

V. He luulivat hänen kuolleen. Mutta jonkin ajan kuluttua hän virkosi eloon.

58. K. *Entä sitten?*

V. Hän käsitti, ettei tietoa koskaan saavuteta pelkällä paastoamisella tai ruumiillisella kärsimyksellä, vaan että sielun ja mielen on avauduttava vastaanottamaan sitä. Olihan hän vastikään pelastunut nälkään nääntymästä eikä silti ollut saavuttanut täydellistä viisautta. Niinpä hän päätti syödä, jotta eläisi riittävän pitkään tullakseen viisaaksi.

59. K. *Kuka antoi hänelle ruokaa?*

V. Hän sai ruokaa eräältä aatelisnaiselta nimeltä Sujata, joka näki hänen istuvan nyagrodha- eli banyan-puun juurella. Tämän jälkeen hänen voimansa palasivat. Hän nousi, otti almukuppinsa, kylpi Neranjara-joessa, söi ruoan ja lähti metsään.

60. K. *Mitä hän siellä teki?*

V. Hän teki päätöksensä näiden ajatusten mukaan ja läksi illalla bodhi- eli ashvatthapuun luo. Samassa kohtaa sijaitsee nykyisin Mahabodhi-temppeli.

61. K. *Mitä hän teki siellä?*

V. Hän päätti olla poistumatta paikalta, ennen kuin saavuttaisi täydellisen viisauden.

62. K. *Millä puolella puuta hän istui?*

V. Idän puolella.⁷

63. K. *Mitä hän saavutti sinä yönä?*

V. Tiedon edellisistä ruumiillistumisistaan, jälleensyntymisen syistä ja himojen kuolettamiskeinosta. Juuri ennen päiväkoittoa hänen ymmärryksensä avautui kokonaan niin kuin täysin

7 Kanonisissa kirjoissa ei ole mainittu syytä, miksi hän valitsi tämän puolen puuta, vaikka selitys on löydettävissä niistä kansantaruiista, joille piispa Bigandet ja muut eurooppalaiset tulkitsijat ovat kirjansa perustaneet. Eri ilmansuunnat vaikuttavat meihin aina omalla tavallaan. Milloin on toisen vaikutus suopeampi, milloin toisen. Mutta Buddha ajatteli, että täydellinen ihminen voittaa kaikki ulkoapäin tulevat vaikutukset.

puhjennut lootuskukka, ja korkeimman tiedon eli neljän to-
tuuden valo virtasi häneen. Hän oli tullut BUDDHAKSI – hän oli
valaistunut, kaikkietävä – *sarvajna*.

64. K. *Oliko hän siis vihdoin keksinyt inhimillisten kärsimys-
ten syyn?*

V. Oli. Niin kuin aamuaurion valo karkottaa tieltään yön
pimeyden ja paljastaa näkyviin puut ja pellot, kalliot, meret ja
joet, eläimet, ihmiset ja kaikki esineet, niin nousi tiedon päi-
vänvalo hänen ymmärryksessään ja hän näki yhdellä silmäyk-
sellä inhimillisten kärsimysten syyt ja pelastuksen tien.

65. K. *Oliko hänellä taisteluja, ennen kuin hän saavutti tä-
män täydellisen viisauden?*

V. Oli, valtavia ja kauheita kamppailuja. Hänen täytyi voittaa
ruumiissaan kaikki ne luonnolliset heikkoudet ja inhimilliset
himot ja halut, jotka estävät meitä näkemästä totuutta. Hänen
täytyi voittaa kaikki ympäröivän synnillisen maailman pahat
vaikutukset. Niin kuin sotilas, joka taistelee epätoivoisena usei-
ta vihollisia vastaan, hän kamppaili. Kuten sankari, joka pääsee
voitolle, hän saavutti päämääränsä, ja inhimillisen kärsimyksen
salaisuus oli paljastunut.

66. K. *Millä tavalla hän käytti tätä saavuttamaansa tietoa?*

V. Aluksi hän oli vastahakoinen opettamaan sitä ihmisille
laajasti.

67. K. *Miksi?*

V. Koska se tieto oli hänestä syvällisen arvokasta ja ylevää.
Hän pelkäsi, että ainoastaan harvat ymmärtäisivät sitä.

68. K. *Mikä sai hänet muuttamaan tätä käsitystä?*⁸

V. Hän näki, että hänen velvollisuutensa oli opettaa oppiman-
sa niin selvästi ja yksinkertaisesti kuin mahdollista, luottaen

8 Vanhan kertomuksen mukaan jumala Brahma itse pyysi hartaasti häneltä,
ettei hän salaisi loistavaa totuutta.

että totuus vaikuttaa omalla voimallaan ihmisten sieluun, kunkin yksilön ottaessa vastaan siinä suhteessa kuin hänen karmansa sallii. Se oli ainoa keino pelastua, ja kullakin yksilöllä oli yhtä suuri oikeus saada tietoa siitä. Niinpä hän päätti aloittaa viidestä viimeisestä kumppanistaan, jotka olivat hänet hyljänneet, kun hän keskeytti paastonsa.

69. K. *Missä hän löysi heidät?*

V. Hirville tarkoitetusta puistosta Isipatanasta lähellä Benaresia.

70. K. *Onko paikka vielä löydettävissä?*

V. On, samassa paikassa on tänä päivänä osaksi raunioitunut stupa eli dagoba⁹.

71. K. *Kuuntelivatko nuo viisi kumppania mielellään hänen sanojaan?*

V. Eivät ensin. Mutta hänen ulkomuotonsa henkinen kauneus oli niin suuri ja hänen opetuksensa niin suloista ja vakuuttavaa, että pian he kääntyivät ja osoittivat hänelle mitä suurinta kunnioitusta.

72. K. *Mitä hänen puheensa vaikutti heihin?*

V. Iäkäs Kondanna, se joka ”ymmärsi” (Anna), hylkäsi ensimmäisenä ennakkoluulonsa, omaksui Buddhan opetuksen, tuli hänen oppilaakseen ja astui arhatiuteen vievälle tielle. Pian muut neljä seurasivat hänen esimerkkiään.

73. K. *Ketkä hän sitten sai kääntymään seuraavaksi?*

V. Rikkaan nuoren maallikon nimeltä Yasa, ja tämän isän, rikkaan kauppiaan. Kolmen kuukauden kuluttua hänellä oli kuusikymmentä oppilasta.

74. K. *Ketkä olivat ensimmäiset naismaallikko-oppilaat?*

⁹ Buddhalainen kypärän- tai kellonmuotoinen rakennus, jota käytetään meditaatiopaikkana. – Toim. huom.

V. Yasan äiti ja vaimo.

75. K. *Mitä Buddha teki tuolloin?*¹⁰

V. Hän kutsui oppilaansa kokoon, antoi heille tarkat ohjeet ja lähetti heidät joka suunnalle saarnaamaan hänen oppiaan.

76. K. *Mikä oli opin ydin?*

V. Että pelastuksen tie on pyhässä elämässä ja tiettyjen sääntöjen noudattamisessa, niin kuin myöhemmin selitetään.

77. K. *Minkä nimen hän antoi näin vietettävälle elämälle?*

V. Hän kutsui sitä jaloksi kahdeksanosainen tieksi.

78. K. *Kuinka sitä kutsutaan paalin kiehellä?*

V. *Ariyo atthangiko maggo.*

79. K. *Minne Buddha sitten meni?*

V. Uruvelaan.

80. K. *Mitä siellä tapahtui?*

V. Hän käännutti miehen nimeltä Kashyapa, joka oli kuuluisa opistaan ja jättilöiden eli erään suuren tulenpalvojen lahkoon opettaja. Myös kaikki nämä lahkolaiset tulivat hänen seuraajikseen.

81. K. *Kuka oli hänen seuraava huomattava uusi oppilaansa?*

V. Magadhan kuningas Bimbisara.

82. K. *Ketkä kaksi Buddhan oppineimmista ja rakkaimmista oppilaista kääntyivät niin ikään tähän aikaan?*

V. Sariputra ja Moggallana, askeetti Sanjayan entiset, etevimmät oppilaat.

10 Koska brahmalaisuutta ei ollut tarjottu muille kuin hinduille, buddhalaisuus on siis maailman vanhin lähetyssaarnaajia käyttävä uskonto. Varhaiset lähetyssaarnaajat kärsivät kaikkea vastustusta, julmuutta ja vainoa järkähtämättömällä rohkeudella.

83. K. *Mistä he tulivat kuuluisiksi?*

V. Sariputra laajoista tiedoistaan (*prajna*) ja Moggallana poikkeuksellisista henkisistä voimistaan (*iddhi*).

84. K. *Ovatko nämä ihmeitä tekevät voimat yliluonnollisia?*

V. Eivät suinkaan. Ne ovat luonnollisia kykyjä, ja jokainen ihminen saattaa kehittää niitä itsessään noudattamalla tiettyä harjoitusjärjestelmää.

85. K. *Kuuliko Buddha mitään perheestään sen jälkeen, kun hän oli jättänyt heidät?*

V. Kuuli kyllä, seitsemän vuoden kuluttua. Hänen oleskellessaan Rajagrihassa, hänen isänsä, kuningas Suddhodana, lähetti viestin, jossa pyysi Buddhaa tulemaan nähdäkseen isänsä ennen kuin tämä kuolisi.

86. K. *Lähtikö hän?*

V. Lähti. Hänen isänsä meni häntä vastaan kaikkine sukulaisineen ja palvelijoineen ja tervehti häntä suurella ilolla.

87. K. *Suostuiko hän ottamaan takaisin entisen asemansa?*

V. Ei. Hän selitti lempeästi isälleen, että ruhtinas Siddhartha oli sinänsä lakannut olemasta ja muuttunut Buddhaksi, jolle kaikki olennot olivat yhtä läheisiä ja yhtä rakkaita. Sen sijaan että hallitsisi maallisen kuninkaan tavoin yhtä heimoa tai kansakuntaa, hän voittaisi oppinsa avulla seuraajikseen kaikkien ihmisten sydämet.

88. K. *Näkikö hän Yasodharan ja poikansa Rahulan?*

V. Näki. Hänen vaimonsa, joka oli surrut häntä syvimmällä rakkaudella, itki katkerasti ja lähetti Rahulan pyytämään Buddhalta, että tämä antaisi hänelle ruhtinaan pojalle tulevan perinnön.

89. K. *Mitä tapahtui?*

V. Hän saarnasi jokaiselle, että hänen oppinsa oli kaikkien surujen lääke. Hänen isänsä, poikansa, vaimonsa, hänen velipuolensa Ananda ja hänen serkkunsa ja lankonsa Devadatta kääntyivät kaikki ja tulivat hänen oppilaikseen. Kaksi muuta kuuluisaa oppilasta olivat Anuruddha, sittemmin huomattava metafyyssikko, ja parturi Upali, josta tuli myöhemmin *vīnaya*¹¹ merkittävin kehittäjä. Nämä molemmat saavuttivat suuren maineen.

90. K. *Kuka oli ensimmäinen naisaskeetti?*

V. Prajapati, ruhtinas Siddharthan täti ja imettäjä. Yasodhara ja monta muuta naishenkilöä otettiin hänen kanssaan jäseniksi munkkikuntaan *bhikkhuneina* eli naismunkkeina.

91. K. *Mitä vanha kuningas Suddhodana piti siitä, että hänen poikansa Siddhartha ja Ananda, vävyensä Devadatta, poikansa vaimo Yasodhara ja pojanpoikansa Rahula omaksuivat uskonnollisen elämän?*

V. Hän suri sitä paljon ja valitti asiasta Buddhalle, joka sitten asetti säännöksi, että munkkikuntaan ei saatu ottaa alaikäistä vanhempien tai holhoojien suostumuksetta.

92. K. *Kerro minulle Devadattan kohtalosta?*

V. Hän oli sangen älykäs mies ja kehittyi nopeasti opin tuntemisessa, mutta ollen samalla äärettömän kunnianhimoinen hän kadehti ja vihasi Buddhaa ja suunnitteli lopulta tappavansa tämän. Hän vaikutti myös kuningas Bimbisaran poikaan, Ajatashatruun, niin että tämä murhasi jalon isänsä ja tuli Devadattan oppilaaksi.

93. K. *Tekikö hän mitään vahinkoa Buddhalle?*

V. Ei mitään. Kaikki paha, mikä oli tähdätty Buddhaa vastaan, kääntyi hänen itseään vastaan, ja häntä kohtasi kauhea kuolema.

11 Harjoitusjärjestelmä. – Suom. huom.

94. K. *Kuinka monta vuotta Buddha toimi opettajana?*

V. Neljäkymmentäviisi vuotta, joiden kuluessa hän piti useita saarnapuheita. Hänellä ja hänen oppilailtaan oli tapana vaeltaa joka suunnalla ja saarnata kahdeksan kuivan kuukauden aikana, mutta *wasin* eli sadekauden kestäessä hän ja hänen oppilaansa asettuivat asumaan pansuloihin ja viharoihin, joita monet kääntyneet kuninkaat ja muut rikkaat olivat heille rakentaneet.

95. K. *Mitkä olivat kuuluisimmat näistä rakennuksista?*

V. Jetavanarama, Veluvanarama, Pudbarama, Nigrodarama ja Isipatanarama.

96. K. *Millaisia ihmisiä hän ja hänen oppilaansa käännytivät?*

V. Ihmisiä kaikista säädyistä, kansanluokista ja kansoista: rajoja¹² ja kuleja¹³, rikkaita ja köyhiä, ylhäisiä ja alhaisia, oppimattomia ja kaikista oppineimpia. Hänen oppinsa sopi kaikille.

97. K. *Kerro vähän, millä tavalla Buddha jätti ruumiinsa?*

V. Neljäntenäkymmenentenäviidentenä vuotena Buddhaksi tulemisen jälkeen hän eräänä toukokuun täydenkuun päivänä, tietäen loppunsa lähestyvän, saapui illalla Kusinagaraan, joka on noin 120 mailin päässä Benaresista. Kusinagaran Uparvartanassa, Mallakansan salapuulehdossa hänelle valmistettiin vuode kahden salapuun väliin, muinaisen tavan mukaan pää käännettynä pohjoiseen. Siihen hän laskeutui levolle. Mieli täysin selkeänä hän antoi viimeiset ohjeensa oppilailleen ja jätti jäähyväiset heille.

98. K. *Saiko hän uusia oppilaita vielä viimeisinä hetkinään?*

V. Sai, ja niistä huomattavin oli suuri brahmalainen pandiitti¹⁴ nimeltä Subhadra. Hän saarnasi myös Mallyakansan ruhtinaille ja heidän seuralaisilleen.

12 Ruhtinaita. – Suom. huom.

13 Palvelijoita. – Suom. huom.

14 Oppinut. – Toim. huom.

99. K. *Mitä tapahtui päivänkoitteessa?*

V. Hän siirtyi *samadhin* sisäiseen tilaan ja siitä nirvanaan.

100. K. *Mitkä olivat hänen viimeiset sanansa oppilailleen?*

V. ”Kerjäläiset”, hän sanoi, ”nyt tahdon painaa teidän mieleenne, että ihmisen osien ja voimien täytyy hajota mutta toisuus pysyy ikuisesti. Tehkää ahkerasti työtä pelastuksenne puolesta.”

101. K. *Mitä vakuuttavia todistuksia meillä on siitä, että Buddha, entinen ruhtinas Siddhartha, oli historiallinen henkilö?*

V. Hänen olemassaolonsa on nähtävästi todistettu yhtä hyvin kuin minkä tahansa muun historiallisen henkilön olemassaolo.

102. K. *Luettele muutamia todistuksia?*

V. 1) Niiden todistus, jotka henkilökohtaisesti tunsivat hänet.

2) Hänen aikansa kertomuksissa mainittujen paikkojen löytyminen ja rakennusten rauniot.

3) Kalliokirjoitukset, muistopatsaat ja dagobat, joita hänen muistokseen rakensivat hallitsijat, jotka elivät siksi lähellä hänen aikaansa, että saattoivat tarkistaa hänen elämäkertansa todenperäisyyden.

4) Hänen perustamansa sanghan eli veljeskunnan keskeytymätön olemassaolo läpi aikojen ja heidän alusta saakka polvesta polveen säilyttämänsä tiedot hänen elämänvaiheistaan.

5) Samana vuonna kuin hän kuoli ja useita kertoja myöhemmin pidettiin kokouksia ja veljeskunnan neuvotteluja, joissa tarkistettiin perustajan todelliset opetukset. Nämä alkuperäisiksi osoitetut opit ovat kulkeneet opettajalta oppilaalle aina tähän päivään saakka.

6) Tuhka jaettiin polttohautauksen jälkeen kahdeksan kunkin kesken, ja jokaiselle osalle pystytettiin stupa. Kuningas Ajatasatrulle annettu osa, jonka hän oli peittänyt stupalla Rajagrihan luona, otettiin – ei täyttä kahta vuosisataa myöhemmin – pois keisari Asokan käskystä ja jaettiin yltympäri hänen

valtakuntaansa. Hän epäilemättä tiesi, olivatko jäännökset todella Buddhan, sillä ne olivat alusta saakka olleet Patnan kunnikaallisen suvun hallussa.

7) Monien Buddhan oppilaiden, jotka olivat arhateja ja siis hallitsivat elonvoimiaan, on täytynyt elää varmaankin korkeaan ikään, ja on hyvin luultavaa, että kahden tai kolmen toisiaan välittömästi seuranneen oppilaan elinaika ulottui keskeytymättä Buddhan kuolemasta Asokan hallitusaikaan, joten Asokalla oli tilaisuus saada kaikki Buddhan elämästä haluamansa todistukset hänen aikalaisiltaan.¹⁵

8) ”Mahavansa”, joka on parhaiten todistettu muinaisajan historia minkä tiedämme, kertoo singalilaisen historian vaiheista aina kuningas Vijayan hallitukseen saakka v. 543 eaa. – joka oli melkein Buddhan aika – ja mainitsee useimmat tapaukset hänen samoin kuin keisari Asokan ja muiden buddhalaisuuden historiaan kuuluvien hallitsijain elämästä.

103. K. *On olemassa rahvaan usko, että Buddha oli kaksitoista kubitia¹⁶ korkea jättiläinen: perustuuko tämä usko historiallisiin todistuksiin?*

V. Ei suinkaan, meillä ei ole mitään vanhaa tietoa siitä asiasta. Tiedetään ainoastaan, että hän oli ruumiinmuodoltaan ja kasvopiirteiltään erikoisen kaunis mies ja että hänen ruumiissaan oli eräitä tuntomerkkejä, joiden sanotaan näkyvän jokaisen buddhan ruumiissa.

104. K. *Voitko mainita mitään kohtaa pyhistä kirjoituksistamme sen uskon tueksi, että hän oli muodoltaan muiden ihmisten kaltainen?*

V. Voin kyllä. *Anguttara Nikayassa* kerrotaan, että vaimo, jonka oli tapana antaa almuja Maha Kashyapalle, kerran tarjosi

15 Toisessa konsiilissa oli läsnä kaksi Anandan oppilasta, jotka siis olivat satavuotiaita, kun taas Asokan konsiiliin otti osaa näiden oppilaiden oppilaita.

16 Noin kahdeksantoista jalkaa. – Suom. huom.

niitä Buddhalle luullen tätä hänen oppilaakseen. Jos Buddha olisi ollut jättiläinen, tällaista erehdystä ei olisi voinut tapahtua, sillä Maha Kashyapa oli tavallista kokoa.

105. K. *Mitä kunnianimiä käytetään Buddhasta?*

V. Sakyamuni (Sakya-suvun viisas); Sakya Simha (Sakyan leijona); Sugata (Onnellinen); Sattha (Opettaja); Jina (Voittaja); Bhagavat (Siunattu); Lokanatha (Maailman herra); Sarvajna (Kaikkietäväinen); Dharmaraja (Totuuden kuningas); Tathagata¹⁷ (”Suuri Olento”) ym.

17 Tathagata – näin tulin, näin menin. – Suom. huom.

TOINEN OSA

Dharma eli oppi

106. K. *Mitä merkitsee sana buddha?*

V. Valaistunut, joka omistaa täydellisen viisauden.

107. K. *Olet sanonut, että toisia buddhia oli ennen tätä?*

V. Epäilemättä. Uskomme on, että ikuisen syysuhteen lain vaikutuksesta aika ajoin syntyy buddhia, kun ihmiskunta on joutunut kurjuuteen tietämättömyyden takia ja tarvitsee sitä viisautta, jota buddhien tehtävänä on opettaa. (Ks. myös Kys. 11).

108. K. *Miten buddha on kehittynyt?*

V. Kun ihminen kuullessaan ja nähdessään jonkun buddhista maallisessa elämässä innostuu siihen määrin, että päättää elää niin, että hänestäkin kerran tulevaisuudessa kehittyy buddha, joka kykenee ohjaamaan ihmiskuntaa ulos jälleensyntymisen kiertokulusta.

109. K. *Miten hän menettelee?*

V. Siinä elämässään ja jokaisessa seuraavassa hän pyrkii hiltsemään himojaan, saavuttamaan viisautta kokemalla ja kehittämään korkeampia kykyjään. Siten hän asteittain kasvaa viisaammaksi, luonteeltaan jalommaksi ja hyveessä lujemmaksi, kunnes hän lopulta lukemattomien jälleensyntymien perästä saavuttaa sellaisen tilan, jossa hän voi tulla täydelliseksi, valaistuneeksi, kaikkiviisaaksi, ihmisrodun ihanteelliseksi opettajaksi.

110. K. *Millä nimellä kutsumme häntä niin kauan kuin tämä asteittainen kehitys jatkuu läpi kaikkien näiden jälleensyntymien?*

V. Nimellä bodhisat eli bodhisattva. Niinpä ruhtinas Siddhartha Gautama oli bodhisattva siihen hetkeen saakka, jolloin hän siunatun bodhipuun varjossa Gayassa tuli buddhaksi.

111. K. *Onko meillä yhtään kertomusta hänen monista jälleensyntymistään bodhisattvana?*

V. *Jatakathakathassa*, kirjassa, joka sisältää useita satoja sellaisia kertomuksia bodhisattvan jälleensyntymistä.

112. K. *Minkä läksyn nämä kertomukset opettavat?*

V. Että ihmistä pitkän reinkarnaatiosarjan voi kestäessä elähdyttää sama suuri, jalo pyrkimys, jonka avulla hän voittaa pahoja taipumuksiaan ja kehittää hyviä.

113. K. *Voimmeko määritellä, kuinka monta jälleensyntymää bodhisattvan tulee läpikäydä, ennen kuin hän voi tulla buddhaksi?*

V. Tietysti emme. Sehän riippuu hänen synnynnäisestä luonteestaan, siitä kehitystilasta, minkä hän on saavuttanut päättäessään tulla buddhaksi, sekä muista seikoista.

114. K. *Voimmeko luokitella bodhisattvoja?*

V. Bodhisattvat – tulevat buddhat – jaetaan kolmeen luokkaan.

115. K. *Entä näiden nimet?*

V. Pannadhika eli udghatitagnya – ”se, joka saavuttaa (päämäärän) vähiten nopeasti”; saddhadhika eli vipachitagnya – ”se, joka saavuttaa vähemmän nopeasti”; ja viryadhika eli gneyya – ”se, joka saavuttaa nopeasti”. Pannadhika bodhisattva kulkee älyllistä kehitystietä; saddhadhika valitsee uskon tien:

viriyadhika kulkee tarmokkaan toiminnan tietä. Ensimmäistä johtaa intelligenssi eli ymmärrys, eikä hän pidä kiirettä, toinen on täynnä uskoa eikä huoli viisautta johtajakseen; ja kolmas ei koskaan jätä tekemättä sitä, mikä on hyvää. Välittämättä seurauksista itseensä nähden, hän tekee hyvää, kun hän näkee, että paras on tehdä niin.

116. K. *Kun meidän bodhisattvamme tuli buddhaksi, minkä seikan hän näki inhimillisen kärsimyksen syyksi?*

V. Tietämättömyyden (*avidya*).

117. K. *Ja missä on pelastus?*

V. Tietämättömyyden poistamisessa ja viisaaksi tulemisessa (*prajna*).

118. K. *Miksi tietämättömyys saa aikaan kärsimystä?*

V. Koska sen takia pidämme arvossa sellaista, mikä ei ansaitse arvoa, suremme sellaista, jota meidän ei pitäisi surra, katsomme todelliseksi sitä, mikä ei ole todellista vaan ainoastaan harhaan vievää, ja kulutamme elämämme tavoitellen arvottomia asioita ja laimin lyöden sitä, mikä todella on arvokkainta.

119. K. *Ja mikä sitten on arvokkainta?*

V. Arvokkainta on tietää ihmisen olemassaolon ja päämäärän koko salaisuus, niin ettemme pane liian suurta arvoa tälle elämälle ja sen olosuhteille, vaan että elämme tavalla, joka turvaa suurimman onnen ja vähiten kärsimystä lähimmäisillemme ja itsellemme.

120. K. *Mikä on se valo, joka voi karkottaa tietämättömyytemme ja poistaa kaikki surumme?*

V. Tieto ”neljästä jalosta totuudesta”, kuten BUDDHA niitä nimitti.

121. K. *Mitkä ovat nämä neljä jaloa totuutta?*

V. 1. Kehittyvän olemassaolon kärsimykset, joiden seurauksena on syntymä ja kuolema, elämä toisensa jälkeen. 2. Kärsimyksen aiheuttava syy, joka on alati uusiutuva itsensä tyydyttämisen itsekäs halu, vaikkei lopullista tyydytystä voi koskaan saavuttaa. 3. Tämän halun kuolettaminen tai siitä vieroittuminen. 4. Keinot tämän halun kuolettamiseen.

122. K. *Mainitse jotakin, joka aiheuttaa surua?*

V. Syntyminen, riutuminen, sairaus, kuolema, eroaminen rakkautemme kohteista, yhteys niihin, jotka ovat meille vasentmielisiä, ja kaipaus sellaiseen, joka on saavuttamatonta.

123. K. *Vaihtelevatko nämä yksilöiden mukaan?*

V. Vaihtelevat, mutta kaikki kärsivät niistä jossakin määrin.

124. K. *Kuinka voimme päästä kärsimyksistä, jotka aiheuttavat kyltymättömistä ja tietämättömyydestä johtuvista haluista?*

V. Siten, että täydellisesti voitamme ja kuoletamme tuon surua synnyttävän kiihkeän kaipauksen, joka meillä on elämään ja sen nautintoihin.

125. K. *Kuinka voimme saavuttaa sellaisen voiton?*

V. Seuraamalla sitä jaloa kahdeksanosaista tietä, jonka BUDDHA keksi ja ilmoitti.

126. K. *Mitä sillä tarkoitat: mikä on jalo kahdeksanosainen tie?*¹⁸

V. Tämän tien kahdeksaa osaa kutsutaan nimellä *angas*, ja ne ovat: 1. Oikea usko (nimittäin syysuhteen laista eli karmasta); 2. Oikea ajatus; 3. Oikea puhe; 4. Oikea toiminta; 5. Oikeat elinkeinot; 6. Oikea pyrkimys; 7. Oikea muisti ja itsekasvatus; 8. Oikea ajatuksen keskittäminen. Se, joka pitää mielessä nämä *angat* ja seuraa niitä, on vapautuva surusta ja lopulta saavuttava pelastuksensa.

¹⁸ Sen paalinkielinen nimi, ks. kysymys 78.

127. K. *Onko parempaa sanaa kuin pelastus?*

V. On, vapautuminen.

128. K. *Vapautuminen siis mistä?*

V. Vapautuminen maallisen elämän ja jälleensyntymisen kärsimyksistä, jotka kaikki aiheutuvat tietämättömyydestä sekä saastaisista himoista ja haluista.

129. K. *Ja kun olemme tämän pelastuksen eli vapautumisen saavuttaneet, mitä sitten?*

V. Sitten saavutamme NIRVANAN.

130. K. *Mitä on nirvana?*

V. Tila, jossa kaikki vaihtelu on lakannut; täydellisen levon tila, jossa ei ole himoa, ei harhaa, eikä surua; tila, josta puuttuu kaikki, mikä muodostaa fyysisen ihmisen. Ennen kuin ihminen saavuttaa nirvanan, hän syntyy jatkuvasti uudestaan. Kun hän saavuttaa nirvanan, hän ei enää synny.

131. K. *Mistä voidaan löytää tieteellinen esitys nirvana-sanasta ja luettelon muista nimityksistä, joilla vanhat paalinkieliset kirjoittajat koettivat sitä määritellä?*

V. Kuuluisassa R. C. Childers -vainajan paalinkielen sanakirjassa¹⁹ on täydellinen luettelo.²⁰

132. K. *Mutta muutamat ihmiset luulevat, että nirvana on jonkinmoinen taivaallinen paikka eli paratiisi. Opettaako buddhalaisuus sitä?*

V. Ei. Kun Kutadanta kysyi Buddhalta, missä nirvana oli, vastasi tämä, että se oli ”joka paikassa, missä (Buddhan) käskyjä noudatettiin”.

19 ”Dictionary of the Pali Language”.

20 R. C. Childersin käsitys nirvaanisesta tilasta on hyvin pessimistinen: se on hänen mielestään sama kuin tyhjiys, olemattomuus. Myöhemmät tutkijat ovat toista mieltä.

133. K. *Mikä aiheuttaa meidän jälleensyntymisemme?*

V. Tyydyttymätön, itsekäs halu²¹ sellaiseen, mikä kuuluu persoonalliseen olemistilaan aineellisessa maailmassa. Tämä sammumaton fyysisen elämän jano²² on voimatekijä, ja sen luova voima on itsessään niin suuri, että se vetää olennon takaisin maalliseen elämään.

134. K. *Vaikuttaako tyydyttymättömien halujemme luonnollisella tavalla jälleensyntymisemme?*

V. Vaikuttaa, ja samoin vaikuttavat yksityiset ansiomme ja vikamme.

135. K. *Määräävätkö ansiomme tai vikamme, mihin asemaan, olosuhteisiin tai ulkonaiseen muotoon meidän pitää syntyä uudestaan?*

V. Määräävät. Selkeä sääntö on, että jos meillä on yltäkyllin ansioita, synnymme ensi kerralla hyvään ja onnelliseen elämään. Päinvastaisessa tapauksessa taas seuraava syntymämme on onneton ja kärsimyksiä täynnä.

136. K. *Buddhalaisen opin peruspylväitä on siis se ajatus, että jokainen vaikutus todella on syyn seurausta?*

V. Niin on, joko välittömän tai kaukaisen syyn.

137. K. *Miten tätä syysuhdetta kutsutaan?*

V. Yksilöistä puhuttaessa se on karma, siis ”teko”, ”toiminta”. Se merkitsee, että meidän omat tekomme tai toimemme tuottavat meille kokemamme ilot ja surut.

138. K. *Voiko paha ihminen välttää karmansa vaikutuksia?*

V. *Dhammapada* sanoo: ei ole sitä paikkaa maan päällä eikä taivaassa, ei meressä eikä vuorenrotkoissa, missä ei (paha) teko tuota (tekijälleen) tuskaa.

21 Sanskritiksi *trishna*, paaliksi *tanha*.

22 *Bhava*.

139. K. *Voiko hyvä ihminen välttää karmansa vaikutusta?*

V. Erityisen ansiokkaiden tekojen tuloksena saattaa ihminen saavuttaa seuraavassa kehitysvaiheessaan paikkaan, ruumiiseen, ympäristöön ja oppiin nähden eräitä etuja, jotka torjuvat pahan karman seuraukset ja auttavat hänen korkeampaa kehitystään.

140. K. *Miksi niitä kutsutaan?*

V. Gati sampatti, upadhi sampatti, kala sampatti ja payoga sampatti.

141. K. *Onko tämä terveen järjen ja nykyisen tieteen opetusien kanssa yhtäpitävä vai ei?*

V. Täydellisesti yhtäpitävä, siitä ei voi olla epäilystä.

142. K. *Voivatko kaikki ihmiset tulla buddhiksi?*

V. Ei jokaisella ihmisellä ole luontaisia edellytyksiä tulla sellaiseksi yhdessä maailmankaudessa. Buddha kehittyy vain pitkien väliaikojen kuluessa ja nähtävästi, kun ihmiskunnan tila ehdottomasti vaatii, että sellainen opettaja näyttää sille unohnutta tietä NIRVANAAN. Mutta jokainen ihmisolento saattaa yhtäläisesti päästä nirvanaan voittamalla tietämättömyyden ja saavuttamalla viisauden.

143. K. *Opettaako buddhismi, että ihminen syntyy jälleen ai-noastaan tämän maan päälle?*

V. Yleisenä sääntönä on, että niin tapahtuu, kunnes ihminen on kehittynyt sen asteen yläpuolelle. Asuttuja maailmoja on kuitenkin lukemattomia. Mihin maailmaan ihminen seuraavalla kerralla syntyy ja millainen uusi elämä on oleva, sen määrää yksilön ansioiden tai vikojen enemmisyys. Toisin sanoen sen määrää se, mihin hän tuntee vetoa, niin kuin tie-de selittäisi, tai hänen karmansa, niin kuin me buddhalaiset sanoisimme.

144. K. *Onko täydellisempiä ja kehittyneempiä maailmoja kuin meidän maapallomme, ja onko toisia vähemmän kehittyneitä?*

V. Buddhismi opettaa, että on olemassa kokonaisia *sakvaloi-ta* eli maailmakuntia – eri laatua, korkeampia ja alempia –, ja myös, että itse kunkin maailman asukkaat ovat sitä vastaavalla kehitystasolla.

145. K. *Onko Buddha supistanut koko oppinsa yhteen gathaan eli runoon?*

V. On.

146. K. *Miten se kuuluu?*

V. *Sabba papassa akaranam
Kusalassa upasampada
Sacitta pariyo dapanam –
Etam Buddhanusasanam.*

”Luopua kaikista pahoista teoista,
Synnyttää kaikkea hyvää,
Puhdistaa mielensä.
Tämä on buddhien ainainen ohje.”

147. K. *Onko kolmella ensimmäisellä säkeellä mitään erityisen merkillepantavia ominaispiirteitä?*

V. On, ensimmäinen säe sisältää Vinaya Pitakan koko hen-gen, toinen Suttan, kolmas Abhidhamman. Vain kahdeksan paalinkielistä sanaa – ja kuitenkin niistä loistaa koko Buddhan opin henki aivan niin kuin kastehelmien kuvastamat taivaan tähdet.

148. K. *Osoittavatko nämä ohjesäännöt, että buddhalaisuus on aktiivinen vai passiivinen uskonto?*

V. ”Synnistä luopuminen” olkoon passiivinen ominaisuus, mutta ”hyveeseen pyrkiminen” ja ”oman sydämensä puhdistaminen” ovat täysin aktiivisia ominaisuuksia. Buddha opetti,

ettei meidän pidä ainoastaan olla olematta pahoja, vaan että meidän pitää olla *positiivisesti* hyviä.

149. K. *Mitkä ovat ne ”kolme opasta”²³, joita buddhalaisen edellytetään seuraavan?*

V. Ne mainitaan *Tisaranaksi* kutsutussa uskontunnustuksessa: ”Seuraan Buddhaa oppaanani; seuraan Lakia oppaani; seuraan munkkikuntaa oppaanani.” Nämä kolme ovat itse asiassa Buddhan oppi.

150. K. *Mitä buddhalainen tarkoittaa lausuessaan tämän uskontunnustuksen?*

V. Hän ilmaisee sillä pitävänsä Buddhaa kaikkiviisaana opettajanaan, ystävänään ja esikuvanaan; pitävänsä Lakia eli Oppia oikeuden ja totuuden varsinaisten ja muuttumattomien periaatteiden esityksenä sekä sinä tienä, joka vie täydelliseen sielunrauhan tuntemiseen maan päällä, ja pitävänsä munkkikuntaa Buddhan opettaman suurenmoisen lain julistajana ja esimerkkinä.

23 *Saranam*. Wijesinha Mudaliyar kirjoittaa minulle: – ”Tämän sanan ovat eurooppalaiset paalin kielen oppineet tähän saakka hyvin sopimattomasti ja väärin kääntäneet sanalla *turva*, ja syntyperäiset paalilaiset oppineet ovat ajattele mattomasti hyväksyneet sen. Mutta ei paalin kielen sanaoppi eikä buddhalainen filosofia oikeuta sellaista käännöstä. ’Turvan etsiminen’ on aivan vieras käsite tosi buddhismille, joka vaatii jokaista vapauttamaan itse itsensä. Vartalo sri (sankritiksi, paalin kielellä *sara*) merkitsee liikkua, kulkea, joten *saranam* tarkoittaisi liikkumista taikka sitä, joka kulkee toisen edellä tai seurassa – johtaja tai auttaja. Minä käännän sen lauseen näin – *gattshami*, kuljen, *Buddham*, Buddhan luo, *saranam*, oppaani luo. On syntynyt paljon väärinkäsityksiä siitä, että *tisarana* on käännetty ’kolme turvaa’; ovatpa buddhalaisuuden vastustajat saaneet siitä kekseliään verukkeen, jonka nojalla he syyttävät buddhalaisia mielettömästi turvan etsimisestä olemattomilta ja epätodellisuuksiin uskomisesta. Nimitys ’turva’ sopii paremmin käytettäväksi nirvanasta, sillä *saranam* merkitsee myös samaa kuin nirvana.” Ylipappi Sumangala huomauttaa minulle niin ikään, että paalilaisen vartalon *saran* johdettu merkitys on ”tappaminen” tai ”hävittäjä”. Sanat *Buddham saranam gattshami* voisi siis kääntää näin: ”Kuljen Buddhan, lain ja munkkikunnan luo, koska ne hävittävät pelkoni – ensimmäinen hänen saarnansa, toinen sen itsestään selvän totuuden ja kolmas monien esimerkkien ja moraalissäntöjen avulla.”

151. K. *Mutta eivätkö muutamat tämän ”munkkikunnan” jäsenistä ole älyllisesti ja moraaliltaan alempiarvoisia ihmisiä?*

V. Ovat kyllä. Mutta Buddha opettaa, että hänen ”munkkikuntansa” muodostavat ainoastaan ne, jotka noudattavat ahkerasti sääntöjä, hallitsevat mieltään ja pyrkivät saavuttamaan tai ovat saavuttaneet jonkin kahdeksasta pyhyden ja täydellisyyden asteesta. Nimenomaan sanotaan, että ”Tisaranassa” mainittu munkisto tarkoittaa ”Attha Ariya Puggala” – niitä jaloja sieluja, jotka ovat saavuttaneet yhden kahdeksasta täydellisyyden asteesta. Ei yksinkertaisen kaavun käyttö, eikä edes munkiksi vihkimys itsessään tee ihmistä puhtaaksi, viisaaksi eikä kunnianarvoiseksi.

152. K. *Sittenpä ei tosi buddhalainen otakaan sellaisia arvotomia bhikkhuja oppaikseen?*

V. Ei tietenkään.

153. K. *Mitkä ovat ne viisi ohjetta eli yleistä sääntöä, joita kutsutaan Panca Silaksi ja joita maallikkojenkin tulee noudattaa?*

V. Ne sisältyvät seuraavaan uskontunnustukseen, jonka buddhalaiset julkisesti toistavat *viharoissaan*:

Minä noudatan sääntöä olla tappamatta eläviä olentoja.

Minä noudatan sääntöä olla varastamatta.

Minä noudatan sääntöä kieltäytyä laittomasta sukupuolisesta yhtymisestä.²⁴

24 Tämä supistettu muoto koskee tietysti maallikkoja, jotka ainoastaan tunnustavat pitävänsä viisi sääntöä: bhikkhun (munkin) täytyy noudattaa ehdotonta selibaattia. Niin myöskin täytyy maallikon, joka määrättyinä aikoina sitoutuu noudattamaan kahdeksaa kaikkiaan kymmenestä käskystä; näinä aikoina hänen täytyy elää selibaatissa. Yllä luetellut viisi sääntöä Buddha määräsi kaikkien noudatettaviksi. Vaikkei olisikaan buddhalainen, epäilemättä kelle tahansa hyödyttää viiden tai kahdeksan käskyn noudattaminen. ”Kolmen turvan” ottaminen tekee ihmisestä buddhalaisen.

Minä noudatan sääntöä pidättäytyä valheesta.

Minä noudatan sääntöä olla käyttämättä päihdyttäviä aineita.

154. K. *Mikä pistää älykkään ihmisen silmään, kun hän lukee nämä silat (säännöt)?*

V. Että se, joka niitä tarkasti noudattaa, epäilemättä välttää kaikki inhimillisen kurjuuden syyt. Jos tutkimme historiaa, huomaamme, että kaikki kurjuus on johtunut jostakin näistä syistä.

155. K. *Mistä siloista näkyy Buddhan kaukonäköinen viisaus selvimmin?*

V. Ensimmäisestä, kolmannesta ja viidennestä: sillä hengen riistäminen, aistillisuus ja päihdyttävien aineiden käyttö aiheuttavat vähintään 95 % ihmisten kärsimyksistä.

156. K. *Mitä hyötyä ihmiselle koituu näiden sääntöjen noudattamisesta?*

V. Sanotaan, että hän kerää itselleen enemmän tai vähemmän ansioita riippuen sääntöjen noudattamisen ajasta ja tavasta ja siitä, kuinka montaa niistä noudatetaan. Jos hän näet noudattaa vain yhtä sääntöä ja rikkoo neljää muuta vastaan, saavuttaa hän ainoastaan sen ansion, joka seuraa tuon yhden säännön noudattamisesta; ja mitä kauemmin hän pitää sen säännön, sitä suuremmaksi hänen ansionsa kasvaa. Se, joka rikkomatta pitää kaikki säännöt, valmistaa siten itselleen korkeamman ja onnellisemman elämän tuonpuoleisessa.

157. K. *Mitkä ovat ne muut ohjesäännöt, joiden vapaaehtoinen noudattaminen katsotaan maallikoille ansioksi?*

V. *Atthanga Sila* eli kahdeksanosainen sääntö, joka käsittää viisi edellä mainittua (jolloin sana ”laiton” on jätettävä pois kolmannesta) sekä kolme sääntöä niiden lisäksi, nimittäin:

Minä noudatan sääntöä pysyä syömättä sopimattomaan aikaan.

Minä noudatan sääntöä pidättäytyä tanssista, laulusta, soittamisesta ja katselemasta sopimattomia esityksiä sekä käyttämästä tuoksuja, hajuvesiä, kosmetiikkaa, voiteita ja koristeita.

Minä noudatan sääntöä olla käyttämättä korkeita ja leveitä makuusijoja.

Tässä tarkoitetaan niitä istuma- ja leposijoja, joita maallismieliset käyttävät huvin ja aistillisen nautinnon vuoksi. Se libaatissa elävä välttääköön niitä.

158. K. *Kuinka buddhalainen määritteli todellisen ansion?*

V. Pelkällä ulkonaisella teolla ei ole suurta ansiota. Kaikki riippuu tekoa aiheuttavasta sisäisestä motiivista.

159. K. *Mainitse esimerkki.*

V. Rikas mies saattaa tuhлата satoja tuhansia rupioita dagobiin ja viharien rakentamiseen, Buddhan kuvapatsaiden pystyttämiseen, juhliin ja juhlakulkueisiin, pappien ruokkimiseen, almujen antamiseen köyhille tai puiden istuttamiseen, vesisäiliöiden kaivattamiseen tai majatalojen pystyttämiseen matkustaville, – ja kuitenkin hänen ansionsa saattavat olla verraten vähäpätöiset, jos hän tuolla kaikella tahtoo mahtaila ja saada ihmisiltä kiitosta tai jos se tapahtuu muista itsekkäistä vaikuttimista. Mutta se, joka tekee pienimmänkin tuollaisen teon hyvästä vaikuttimesta, esimerkiksi rakkaudesta kanssaihmiisiinsä, saavuttaa suuren ansion. Hyvä teko, joka on lähtöisin huonosta vaikuttimesta, tuottaa siunausta toisille, mutta ei tekijälle. Se, joka hyväksyy toisen tekemän hyvän työn, ottaa osaa ansioon, *jos hänen myötätuntonsa on todellista, ei teeskennelyä.* Ja sama sääntö pitää paikkansa pahoihin tekoihin nähden.

160. K. *Mutta minkä ansiokkaan teon sanotaan olevan suurimman kaikista?*

V. *Dhammapada* selittää, että dharman, oikeamielisyyden lain levittämisestä koitunut ansio on muita hyviä tekoja suurempi.

161. K. *Mitkä kirjat sisältävät Buddhan opetusten syvimmän viisauden?*

V. Ne kolme kirjakokoelmaa, joita kutsutaan nimellä *Tripitaka* eli ”kolme koria”.

162. K. *Mitkä ovat kolmen pitakan nimet?*

V. *Vinaya Pitaka, Sutta Pitaka ja Abhidamma Pitaka.*

163. K. *Mitä kukin noista kokoelmista sisältää?*

V. Ensimmäinen sisältää kaiken, mikä koskee moraalioppia ja sanghan eli munkiston hallintoon kuuluvia järjestyssääntöjä; toinen sisältää yleispäteviä opetuspuheita etiikasta; kolmas selvittää Buddhan psykologisia opetuksia ja ne kaksikymmentäneljä yliaistillista lakia, jotka paljastavat meille luonnon toiminnan.

164. K. *Uskovatko buddhalaiset, että nämä kirjat ovat jumalallisen olennon innoittamia tai ilmoittamia?*

V. Eivät, vaan he pitävät niitä arvossa, koska ne sisältävät Korkeimman Lain kaikki ne kohdat, joiden tuntemisen avulla ihminen kykenee murtautumaan *samsaran*²⁵ verkon läpi.

165. K. *Kuinka monta sanaa on kolmen pitakan koko tekstissä?*

V. Tohtori Rhys-Davids²⁶ arvioi niiden lukumäärän olevan 1 752 800.

166. K. *Koska pitakat ensi kerran kirjoitettiin?*

V. Vuosina 88–76 eaa., singaleesien kuninkaan Wattagaminin hallitessa; toisin sanoen 330 vuotta Buddhan parinirvanaan siirtymisen jälkeen.

25 Jälleensyntymisen. – Suom. huom.

26 Tunnettu englantilainen tiedemies, buddhismin tutkija.

167. K. *Onko meillä syytä uskoa, että tunnemme kaikki Buddhan puheet?*

V. Luultavasti emme. Neljäkymmentäviisi vuotta kestäneen julkisen elämänsä kuluessa hän saarnasi varmaankin useita satoja kertoja. Sotien ja vainojen aikoina näistä puheista epäilemättä monet ovat hävinneet, monet ovat hävinneet kaukasiin maihin ja monia on vääristelty. Historia kertoo, että Buddhan opin viholliset polttivat kookospalmun korkuisia kasoja meidän kirjojamme.

168. K. *Arvelevatko buddhalaiset, että Buddha oman ansionsa nojalla voi pelastaa meidät omien syntiemme seurauksista?*

V. Eivät suinkaan. Ihmisen täytyy itse vapauttaa itsensä. Ennen kuin hän sen tekee, hänen täytyy yhä syntyä uudelleen ja uudelleen – tietämättömyyden uhrina, sammumattomien himojen orjana.

169. K. *Mitä siis Buddha oli meihin ja kaikkiin muihin olentoihin nähden?*

V. Kaikkinäkevä, kaikkiviisas neuvonantaja, joka löysi varman tien ja näytti sen meille; joka osoitti inhimillisen kärsimyksen syyn ja ainoan keinon poistaa se. Viitaten tietä ja näyttäen, kuinka voimme pelastua vaaroista, hän tuli meidän oppaaksemme. Hän on meille niin kuin se, joka taluttaa sokeaa miestä kapean sillan poikki vuolaan ja syvän virran yli ja sillä tavalla pelastaa hänen henkensä.

170. K. *Jos koettaisimme esittää Buddhan opin hengen yhdellä ainoalla sanalla, niin minkä sanan silloin valitsisimme?*

V. Sanan ”oikeus”.

171. K. *Miksi?*

V. Koska se opettaa, että jokainen ihminen saa erehtymättömän karman vaikutuksesta osakseen juuri sen palkan tai

rangaistuksen, jonka hän on ansainnut – ei enempää eikä vähempää. Ei mikään hyvä eikä paha teko, olkoon se kuinka vähäpätöinen tai kuinka salaisesti tahansa suoritettu, välttä karmen tasaveroisesti punnitsevaa vaakaa.

172. K. *Mitä on karma?*²⁷

V. Syysuhteen laki, joka vaikuttaa moraalisisella, fyysisellä ja muilla tasoilla. Buddhalaiset sanovat, ettei tapahdu mitään ihmettä inhimillisissä toimissa: mitä ihminen kylvää, se hänen täytyy niittää – ja sen hän on niittävä.

173. K. *Mitä muita hyviä sanoja on käytetty buddhalaisuuden ytimen ilmaiseiseksi?*

V. Itsekasvatus ja yleinen rakkaus.

174. K. *Mikä oppi jalostaa buddhismia ja nostaa sen korkeaan asemaansa maailman uskontojen joukossa?*

V. Oppi *mittasta* eli *maitreyasta* – myötätuntoisesta hyvydestä. Se, että tulevalle Buddhalle on annettu nimi ”Maitri” (myötätuntoinen) tähdentää sitä paitsi tämän opin tärkeyttä.

175. K. *Miettikö Buddha kaikkia näitä selittämiäsi opin koh-tia istuessaan bo-puun varjossa?*

V. Mietti – näitä ja monia muita kohtia, joista voi lukea buddhalaisissa kirjoissa. Koko buddhalaisuuden järjestelmä selvisi hänelle suuren valaistumisen kestäessä.

176. K. *Kuinka kauan Buddha viiپی bo-puun luona?*

V. Neljäkymmentäyhdeksän päivää.

177. K. *Miksi nimitämme Buddhan ensimmäistä saarnaa, sitä, jonka hän piti viidelle entiselle toverilleen?*

27 Karma määriteltynä on ihmisten tekojen loppusumma. Syyn ja seurauksen lakia kutsutaan *paticca samuppada* dhammaksi. *Anguttara Nikayassa* Buddha opettaa, että ”minun tekoni on minun omaisuuteni, tekoni on perintöni, tekoni minut synnyttää, tekoni on sukulaiseni, tekoni on turvani.”

V. *Dharmacakkappavattana sutta*ksi, – opin säännön määrittelyn sutraaksi.²⁸

178. K. *Mitä aiheita hän käsitteli tässä saarnassaan?*

V. ”Neljä jaloa totuutta” ja ”jaloa kahdeksanosaista tietä”. Hän tuomitsi vääräksi toisaalta askeettien äärimmäisen fyysisen itsekidutuksen ja toisaalta aistillisten huvien nautinnon; samalla esittäen ja suosittaen jaloa kahdeksanosaista tietä keskitieksi.

179. K. *Kehottiko Buddha epäjumalien palvelemiseen?*

V. Ei, hän vastusti sitä. Buddha tuomitsi vääräksi jumalien, henkien, puiden jne. palvonnan. Ulkonainen jumalanpalvelus on kahle, ja se kahle on murrettava, jos tavoittelee nousua korkeammalle.

180. K. *Mutta eivätkö buddhalaiset kumarru Buddhan kuvapatsaan, hänen pyhäinjäännöksiensä ja niitä säilyttävien muistomerkkien edessä?*

V. Kyllä, mutta eivät epäjumalan palvelijan tunteella.

181. K. *Mikä on ero?*

V. Meidän pakanallinen veljemme ei ainoastaan pidä kuviaan näkymättömän jumalansa tai jumaliensa näkyväisinä edustajina, vaan hienostunut epäjumalien palvelija ajattelee palvellessaan, että hänen kuvansa sisältää olemuksessaan osan kaikkiallisesta jumaluudesta.

182. K. *Mitä buddhalainen ajattelee?*

28 Ensimmäisen painoksen ilmestyttyä lähetti minulle eräs Ceylonin oppineimpia paalinkielen taitajia, L. Corneille Wijesinha -vainaja, Esq, Matalen Mudaliar, mielestäni paremman sanojen *Dharmacakkappavattana* käännökseen kuin yllä mainittu; hän kääntää: ”Lain vallan perustaminen”. Professori Rhys-Davids kääntää: ”oikeamielisyyden valtakunnan perustaminen”. Mr. Wijesinha kirjoittaa minulle: ”Te voitte käyttää sanoja ’vanhurskauden valtakunta’, mutta ne vivahtavat enemmän dogmaattiseen jumaluusoppiin kuin filosofiseen moraalioppiin. *Dharmacakkappavattana sutta* on puhe, jonka nimenä on ’Lain vallan perustaminen.’ Näytin tämän kirjeen ylipapille ja iloitsen voidessani sanoa, että hän hyväksyy L. C. Wijesinhan käännökseen.

V. Buddhalainen kunnioittaa Buddhan kuvapatsasta ja muita mainitsemiasi kappaleita ainoastaan muistoesineinä, jotka muistuttavat häntä tämän maailmankauden (kalpan) suurimmasta, viisaimmasta, hyvántahtoisimmasta ja myötätuntoisimmasta ihmisestä. Kaikki rodut ja kansat säilyttävät ja pitävät arvossa niiden miesten ja naisten pyhäinjäännöksiä ja muistomerkkejä, joita jossakin suhteessa on pidetty suurina. Buddha pitäisi mielestämme jokaisen ihmisen, joka tietää mitä suru on, kunnioittaa ja rakastaa enemmän kuin ketään toista.

183. K. *Onko Buddha itse sanonut jotakin varmaa tästä seikasta?*

V. On kyllä. *Maha Pari Nirvana Suttassa* hän sanoi, että vapautuksen saavuttaa ainoastaan se, joka elää pyhää elämää jalon kahdeksanosaisen tien mukaisesti, ei se, joka ulkonaisesti palvelee jumalaa (*amisa puja*) tai joka jumaloi häntä (Buddhaa) tai jotakuta toista tai jotakin kuvaa.

184. K. *Mitä Buddha arveli juhlamenoista ja ulkonaisista jumalanpalveluksen muodoista?*

V. Alusta pitäen hän tuomitsi vääräksi juhla- ja muiden ulkonaisten menojen noudattamisen, sillä ne ovat vain omiaan lisäämään meidän henkistä sokeuttamme ja takertumistamme pelkkiin elottomiin muotoihin.

185. K. *Entä riitelystä ja kiistelystä?*

V. Lukuisissa puheissaan Buddha tuomitsi sellaiset tavat erittäin turmiollisiksi. Hän määräsi katumustöitä niille bhikkhuille, jotka tuhlaavat aikaa kiistoihin ja heikentävät korkeampaa intuitiotaan riidellessään teorioista ja metafyyysisistä yksityiskohdista.

186. K. *Ovatko loitsut ja tait, suotuisien hetkien noudattaminen ja paholaistanssit buddhalaisuuteen kuuluvia?*

V. Ne ovat ehdottomasti yhteensopimattomia sen pääperiaatteille. Ne ovat jäännöksiä fetisismistä sekä panteistisista ja

muista vieraista uskonnoista. *Brahmajala sutta*ssa Buddha nimenomaan on selittänyt nämä ja muut taikauskot pakanallisiksi, alhaisiksi ja petollisiksi.²⁹

187. K. *Mitä huomiota herättäviä vastakohtia on olemassa buddhalaisuuden ja niiden välillä, joita voidaan asianmukaisesti kutsua uskonnoiksi?*

V. Muun muassa nämä. Se opettaa suurinta hyvyttä ilman luovaa jumalaa; elämän jatkumista turvautumatta taikauskoiseen ja itsekkääseen oppiin ikuisesta, metafyyisistä sielustanssista, joka eroaa ruumiista; autuutta ilman ulkokoh-taista taivasta; pelastustapaa ilman sijaispelastajaa; ihmisen pelastumista oman itsensä kautta ilman jumalanpalvelusmeno-ja, rukouksia, katumuksia, pappeja tai sovittavia pyhimyksiä; ja vihdoin se opettaa, että *summum bonum*, suurin hyvä, so. nirvana, on saavutettavissa tässä elämässä ja tässä maailmas-sa elämällä puhdasta, epäitsekästä elämää, täynnä viisautta ja myötätuntoa kaikkia olentoja kohtaan.

188. K. *Tee selkoa ”meditaation” eli ”mietiskelyn” kahdesta pääalajista, so. siitä menettelystä, jonka avulla himo kuoletetaan ja tieto saavutetaan.*

V. *Samatha* ja *vidarsana*: (1) himon heikentäminen elämällä pyhää elämää ja hillitsemällä jatkuvasti aisteja; (2) korkeamman henkisen viisauden saavuttaminen mietiskelyllä ja ajat-telulla. Kumpikin näistä käsittää kaksikymmentä eri puolta, mutta minun ei tarvitse tässä tehdä selkoa niistä.

189. K. *Mitkä ovat ne neljä tietä eli kehitystietä, jotka ihminen voi saavuttaa?*

29 Näiden taitojen ja tempujen sekoittaminen buddhalaisuuteen on turme-luksen merkki. Niiden tosiseikat ja ilmiöt ovat todenperäisiä ja tieteellisesti selitettävissä. Niitä kutsutaan yhdellä nimityksellä ”maagisiksi”, mutta käytettyinä itsekkäisiin tarkoituksiin ne saattavat tekijänsä huonojen vaikutus-ten alaisiksi ja ehkäisevät hänen henkistä kehitystään. Jos niitä käytetään vaarattomiin ja hyvää tekeviin tarkoituksiin, sairaiden parantamiseen, hen-gen pelastamiseen jne., silloin Buddha salli niiden harjoittamisen.

V. (1) *Sotapatti*, alku eli sisään astuminen, kun on täysin käsittänyt ”neljä jaloa totuutta”; (2) *Sakardagami* – sen tie, joka on siinä määrin kuolettanut himon, vihan ja harhan, että hänen tarvitsee palata tähän maailmaan ainoastaan enää kerran; (3) *Anargami* – niiden tie, jotka siinä määrin ovat voittaneet itsensä, ettei heidän tarvitse palata ollenkaan tähän maailmaan; (4) *Arhat* – pyhän ja kunnioitettavan arhatin tie. Hän ei ainoastaan ole vapaa jälleensyntymisen välttämättömyydestä, vaan on myös tehnyt itsensä kykeneväksi tuntemaan täydellistä viisautta, rajatonta sääliä tietämättömiä ja kärsiviä kohtaan sekä mittaanmatonta rakkautta kaikkia olentoja kohtaan.

190. K. *Eikö kansanomainen buddhismi sisällä mitään muuta kuin sitä, mikä on totta ja tieteen kanssa yhtäpitävää?*

V. Niin kuin muutkin uskonnot, jotka ovat pysyneet voimassa läpi vuosisatojen, se epäilemättä nykyään sisältää totuuteen sekoittunutta epätotuutta; kultaakin on kuonaan kätkeytynä. Hartaitten buddhalaisten idealistinen mielikuviutus, innostus tai vanhoilliset taikauskon muodot ovat silloin tällöin olleet syynä siihen, että Buddhan moraalisten opetusten jaloihin periaatteisiin on sekoitettu enemmän tai vähemmän sellaista, minkä hyvällä syyllä saisi poistaa.

191. K. *Mikä on oleva tosi buddhalaisen harras toive huomalessaan sellaisia väärennöksiä?*

V. Tosi buddhalaisen täytyy olla aina valmis ja innostuksella huolehtia siitä, että valhe poistetaan totuudesta, ja hänen pitää ottaa siihen työhön osaa, jos kykenee. Kolme suurta sanghan neuvottelukokousta pidettiin erityisesti siinä mielessä, että opeista poistettaisiin kaikki väärät lisäykset.

192. K. *Koska?*

V. Ensimmäinen pidettiin Sattapannin luolassa pian Buddhan kuoleman jälkeen; toinen Valukaramassa, Vaisalissa; kolmas Asokarama Viharassa, Pataliputrassa, 235 vuotta Buddhan kuoleman jälkeen.

193. K. *Missä puheessaan Buddha itse varottaa meitä siitä, että todellisen opin väärennöksiä ilmaantuu?*

V. *Samyutta Nikayassa.*

194. K. *Onko buddhalaisuudessa mitään opinkappaleita, joihin meitä käsketään uskomaan sokeasti?*

V. Ei. Päinvastoin meitä vakavasti kehoitetaan olemaan uskomatta mitään sokeasti, ei kirjoihin kirjoitettua eikä esi-isiltä perittyä eikä viisaiden opettamaa oppia.

195. K. *Opettiko hän todella itse tuon jalon säännön?*

V. Opetti. Buddha on sanonut, että meidän ei pidä uskoa mihinkään asiaan ainoastaan sen nojalla, että se on sanottu; ei perimätietoihin sen nojalla, että ne ovat vanhoja; ei huhuihin sellaisinaan; ei viisaiden kirjoituksiin vain sen nojalla, että ne ovat viisaiden kirjoittamia; ei mieleenjohtumiin, joita luulottelemme devan ilmoittaneen meille (so. oletettuun henkiseen inspiraatioon); ei sattumanvaraisen olettamuksemme johtopäätöksiin; ei siihen, mikä analogisesti näyttää välttämättömältä; eikä omien opettajiemme eikä mestariemme pelkkään arvovaltaan.

196. K. *Koska meidän sitten pitää uskoa?*

V. Meidän tulee uskoa silloin, kun oma järkemme ja tajuntamme hyväksyy ja vahvistaa kirjoituksen, opin tai sanan. ”Sillä tätä”, hän lopuksi sanoo, ”en ole opettanut teitä uskomaan ainoastaan sen nojalla, että te olette kuulleet minun sanovan niin, vaan uskomaan oman tajuntanne nojalla – ja sitten toimimaan utterasti uskonne mukaan.”³⁰

197. K. *Millä nimellä Buddha kutsuu itseään?*

V. Hän sanoo, että hän itse ja muut buddhat ovat ainoastaan totuuden ”julistajia”, jotka näyttävät meille tien, mutta meidän täytyy itse ponnistella.

198. K. *Missä tämä sanotaan?*

30 Katso *Anguttara Nikayan Kalama Suttaa* ja *Maha Pari Nirvana Suttaa*.

V. *Dhammapadan* XX luvussa.

199. K. *Suosiiko buddhalaisuus ulkokultaisuutta?*

V. *Dhammapada* sanoo: ”Niin kuin kaunisvärinen, mutta tuokсутon kukka, niin ovat hedelmättömät sen ihmisen hienot sanat, joka ei tee ja toimi sanojensa mukaan.”

200. K. *Opettaako buddhalaisuus meitä kostamaan pahan pahalla?*

V. Buddha sanoi *Dhammapadassa*: ”Jos ihminen hulluudekseen loukkaa minua, tahdon minä puolestani ottaa hänet väsymättömän rakkauteni suojaan. Mitä enemmän hänestä tulee paha, sitä enemmän minusta on lähtevä hyvää.” Tämä on arhatin³¹ noudattama tie. Pahan kostaminen pahalla on suorastaan kielletty buddhalaisuudessa.

31 Buddhalainen askeetti, joka noudattamalla määrättyä harjoitusmenettelyä on saavuttanut korkean henkisen ja älyllisen kehitystason. Arhatit voidaan jakaa kahteen pääryhmään: *samathayanikoihin* ja *sukkhavipassakoihin*. Edelliset ovat hävittäneet himonsa ja täydellisesti kehittäneet älyllisen kykynsä tai mystisen tietonsa; jälkimmäiset ovat niin ikään voittaneet himoluontonsa, mutta eivät ole saavuttaneet korkeimpia älyllisiä kykyjä. Edelliset voivat tehdä ihmetöitä, jälkimmäiset eivät. Täysin kehittynyt edellisen luokan arhat ei enää ole aistillisten hairahdusten alainen eikä himon eikä kuolevaisen heikkouden uhri. Hän tunkee jokaisen asian ytimeen, johon hän kohdistaa ajatuksensa, eikä hänen tarvitse noudattaa johdonmukaisen ajattelun hidasta menettelyä. Hän on täydellisesti voittanut itsensä, ja jokapäiväistä ihmistä ahdistavista ja kahlehtivista tunteista ja himoista vapaana hänet on kohotettu mielentilaan, jota parhaiten kuvailee sana ”nirvaaninen”. Ceylonissa vallitsee kansanomainen väärinkäsitys, että nykyään arhatiuden saavuttaminen on mahdotonta ja että Buddha itse oli ennustanut tämän voiman häviävän tuhannen vuoden kuluttua hänen kuolemansa jälkeen. Tämä huhu ja samanlainen huhu (jonka kuulee kaikkialla Intiassa: koska nykyinen aika on *kali yugan* pimeä kausi, *yoga vidyan* eli korkeimman henkisen tieteen harjoittaminen on mahdotonta) ovat mielestäni niiden keksimiä, joiden pitäisi olla yhtä puhtaita ja (käyttääkseni epäbuddhalaista vaikka sängen sopivaa sanaa) psyykkisesti yhtä viisaita kuin heidän edeltäjänsä olivat, mutta jotka eivät ole ja siksi etsivät verukkeita puolustukseksien. Buddha itse opetti aivan päinvastoin. *Digha Nikayassa* hän sanoo: ”Kuule, Subhadra! Maailma ei ole koskaan jäävä ilman arhateja, jos minun munkikuntieni askeetit (bhikkhut) todella noudattavat huolella ohjeitani.” (*Imeca Subhaddha bhikkhu samma vihareiyum asunno loko Arahantehiassa.*)

201. K. *Kehottaako se julmuuteen?*

V. Ei suinkaan. Viidessä ohjesäännössään ja monessa puheessaan Buddha opettaa meitä olemaan armahtavia kaikkia olentoja kohtaan, tekemään heitä mikäli voimme onnelliseksi, rakastamaan heitä kaikkia; hän kieltää meitä tappamasta ketään tai hyväksymästä tappamista tai kehottamasta siihen.

202. K. *Missä puheessa niin sanotaan?*

V. *Dhammika Sutta* sanoo: ”Älköön hän (isäntä) tappako tai tapattako yhtäkään elävää olentoa, *älköön liioin hyväksykö niiden tekoja, jotka niin tekevät*. Kieltäytyköön jopa vahingoittamasta mitään olentoa.” jne.³²

203. K. *Hyväksyykö buddhalaisuus juoppouden?*

V. *Dhammika Suttassa* meitä varoitetaan juomasta päihdyttäviä juomia tai juottamasta niitä toisille tai hyväksymästä juoppuneiden tekoja.³³

204. K. *Mihin sanotaan juoppouden johtavan?*

V. Heikkouteen, rikokseen, hulluuteen ja tietämättömyyteen – joka on jälleensyntymisen varsinainen syy.

205. K. *Mitä buddhismi opettaa avioliitosta?*

V. Ehdotonta puhtautta suositellaan suuresti, koska se on täydellisen henkisen kehityksen ehto. Mutta jonkinlaiseksi puhtaudeksi katsotaan myös avioliitto yhden vaimon kanssa ja uskollisuus häntä kohtaan. Buddha kielsi moniavioisuuden, koska se aiheuttaa tietämättömyyttä ja lisää himoa.

206. K. *Missä puheessaan?*

V. *Anguttara Nikayassa*, IV:55.

32 Kolb sanoo *Kulttuurihistoriassaan*: ”Buddhismia meidän tulee kiittää siitä, että sotavankeja, jotka aikaisemmin oli tapettu, ruvettiin säästämään, ja myös siitä, että lopetettiin viemästä orjuuteen voitettujen maiden asukkaita.”

33 Viides käsky tarkoittaa päihdyttävien juomien ja tylsistyttävien nesteiden vieläpä maistamista, joka lopulta vie juoppouteen.

207. K. *Mitä buddhismi opettaa vanhempien velvollisuuksista lapsiaan kohtaan?*

V. Heidän pitää estää lapsiaan sortumasta paheisiin; harjaannuttaa heitä hyveissä; hankkia heille opetusta tieteissä ja taiteissa; katsoa heille sopivat aviopuolisot; ja antaa heille perintönsä.

208. K. *Mikä on lasten velvollisuus?*

V. Elättää vanhempiaan, kun he ovat vanhoja tai avun tarpeessa; suorittaa heille kuuluvat perhevelvollisuudet; suojella heidän omaisuuttaan; tehdä itsensä vanhempiensa arvoisiksi; ja kun he ovat kuolleet, kunnioittaa heidän muistoaan.

209. K. *Mikä on oppilaiden velvollisuus opettajaa kohtaan?*

V. Osoittaa hänelle kunnioitusta; palvella häntä; totella häntä; täyttää hänen toiveensa; olla läsnä hänen opettaessaan.

210. K. *Mikä on miehen velvollisuus vaimoaan kohtaan?*

V. Olla hellä häntä kohtaan; kohdella häntä kunnioittavasti ja hyvin; olla hänelle uskollinen; saada muut kunnioittamaan häntä; hankkia hänelle sopivat koristeet ja vaatteet.

211. K. *Entä vaimon miestään kohtaan?*

V. Osoittaa hänelle rakkautta; hoitaa taloutta hyvin; olla vieraanvarainen kyläilijöille; olla puhdas ja siveä; olla utterta; osoittaa taitoa ja ahkeruutta kaikissa asioissa.

212. K. *Missä näitä sääntöjä opetetaan?*

V. *Sigalovada Suttassa.*

213. K. *Auttavatko rikkaudet ihmistä tulevaan onneen?*

V. *Dhammapada* sanoo: ”Yksi tie johtaa rikkauteen, toinen tie nirvanaan.”

214. K. *Merkitseekö tuo, ettei yksikään rikas mies voi saavuttaa nirvanaa?*

V. Se riippuu siitä, mitä hän rakastaa eniten. Jos hän käyttää rikkauksiaan ihmiskunnan hyväksi – kärsivien, sorrettujen, tietämättömien hyväksi – silloin hänen rikkautensa auttaa häntä ansioiden hankkimisessa.

215. K. *Entä miten käy muussa tapauksessa?*

V. Jos hän rakastaa ja kokoaa ahneesti rahaa vain sitä omistaakseen, silloin se heikentää hänen moraalista tuntoaan, houkuttelee häntä rikokseen, tuottaa hänelle kirouksia tässä elämässä, ja niiden vaikutukset tuntuvat seuraavassa ruumiillisuudessa.

216. K. *Mitä Dhammapada sanoo tietämättömyydestä?*

V. Että se on suurin häpeä, minkä ihminen voi ottaa päälleen.

217. K. *Mitä se sanoo toisten tuomitsemisesta?*

V. Että on helppo nähdä toisen vika, mutta vaikea nähdä omaansa. Ihminen seuloa naapurinsa vikoja niin kuin roskia, mutta salaa omansa, niin kuin väärinpelaaja salaa väärän nopan vastapelaajalta.

218. K. *Minkä neuvon Buddha antaa ihmisen velvollisuudesta köyhiä kohtaan?*

V. Hän sanoo, että ihmisen puhdas tulo on jaettava neljään osaan, joista yksi on uhrattava ihmisystävällisiin tarkoituksiin.

219. K. *Sanotaan, että on viisi alhaista ammattia. Mitkä ne ovat?*

V. Päihdyttävien juomien myyminen, eläinten myyminen teurastajalle, myrkyä myyminen, murha-aseiden myyminen ja orjien kaupittelu.

220. K. *Minkälaisista ihmisistä sanotaan, että he eivät voi kehittyä henkisesti?*

V. Isän, äidin ja pyhien arhatien tappajat; bhikkhut, jotka kylvävät eripuraisuutta sanghassa; ne, jotka koettavat solvata

buddha-ihmisen persoonallisuutta; ne, joilla on kovin kielteisiä käsityksiä tulevasta elämästä; ja ne, jotka ovat kovin aistillisia.

221. K. *Mainitseeko buddhalaisuus erityisiä kidutuspaikkoja eli -tiloja, joihin pahan ihmisen karma vetää hänet, kun hän jättää tämän elämän?*

V. Kyllä. Ne ovat: sanjiva, kalasutra, sanghata, raurava, maha-raurava, tapa, pratapa ja avichi.³⁴

222. K. *Onko kärsimys ikuinen?*

V. Ei suinkaan. Sen pituus riippuu ihmisen karmasta.

223. K. *Selittääkö buddhalaisuus, että ne, jotka eivät usko Buddhaan, tulevat välttämättä tuomituiksi epäuskonsa vuoksi?*

V. Ei. Hyvien töiden ansiosta he voivat nauttia rajoitettua autuuden aikaa, ennen kuin heidän loppuun palamaton *tanhansa* vetää heidät takaisin jälleensyntymään. Jälleensyntymistä välttääkseen *täytyy* astua jalolle kahdeksanosaiselle tielle.

224. K. *Mikä on naisen henkinen asema buddhalaisten keskuudessa?*

V. Meidän uskontomme mukaan he ovat täysin yhdenvertaisia miesten kanssa. Buddha sanoo *Cullavedalla Suttassa*: ”Nainen voi saavuttaa korkeimman pyhyiden tien” – arhatiuden – mikä on ihmisen saavutettavissa.

225. K. *Mitä eräs aikakautemme arvioija lausuu buddhalaisuuden vaikutuksesta naiseen?*

V. Että ”se on tehnyt enemmän naisen onnen ja vapauttamisen puolesta kuin mikään muu uskonto”. (Sir Lepel Griffin)

226. K. *Mitä Buddha opetti kastista*³⁵?

34 Nämä nimet merkitsevät järjestyksessä: elpymys, Tuonen siima, seurue, Ruru-hirven paikka (ru merkitsee mylviä, pitää ääntä), iso Ruru-hirven paikka, kärsimys, tulinen kärsimys ja helvetti. Ne tarkoittavat erilaisia kärsimystiloja kamalokassa eli tuonelassa kuoleman jälkeen. – Suom. huom.

35 Sädystä. – Suom. huom.

V. Ettei ihminen tule minkään kastin, ei alimman eli pariakastin, eikä ylimmän, brahmaanikastin, jäseneksi syntymänsä, vaan tekojensa perusteella. ”Tekojensa kautta”, hän sanoi, ”ihminen joutuu hylkiöksi (kastittomaksi), tekojensa kautta brahmaaniksi.” (ks. *Vasala Sutta*)

227. K. *Kerro kertomus, joka valaisee asiaa?*

V. Ananda oli janoissaan kulkiessaan kaivon ohi ja pyysi erästä matanga- eli paariakastin tyttöä Prakritia antamaan hänelle vettä. Tyttö sanoi olevansa niin alhaista säätyä, että veden ottaminen tytön kädestä saastuttaisi hänet. Mutta Ananda vastasi: ”Minä en pyydä säätyä, vaan vettä.” Matangatyttö sydän iloitsi, ja tyttö antoi hänelle juomista. Buddha antoi siunauksensa tytölle tämän vuoksi.

228. K. *Mitä Buddha sanoi Vasalasuttassa eräästä miehestä, joka kuului paria-sopaka-kastiin?*

V. Että ansioittensa takia hän oli saavuttanut korkeimman maineen; että monet khattiyat (kshattriyat) ja brahmaanit olivat käyneet häntä palvelemissa; ja että hän kuoltuan oli syntynyt brahma-maailmaan (korkeimpaan taivaaseen), sitä vastoin monet brahmaanit syntyvät pahojen tekojensa takia helvettiin.

229. K. *Opettaako buddhismi sielun kuolemattomuutta?*

V. ”Sielu” on sen mielestä sana, jota tietämättömät käyttävät ilmaisemaan väärää käsitettä. Jos kaikki oliot ovat muuttuvaisia, silloin on ihminenkin, ja jokainen aineellinen osa hänessä välttämättä muuttuu. Se, mikä on muuttuvaista, ei ole ikuista: sen tähden muuttuvaisesta oliosta ei voi jäädä mitään kuolematonta jäännöstä.³⁶

230. K. *Mikä ”sielu”-sanassa on niin kiistanalaista?*

36 Tässä kritisoi ”sielu” on sama kuin kreikankielinen sana *psyche*. Sana ”aineellinen” käsittää muitakin aineen tiloja kuin fyysisen ruumiin.

V. Siihen liittyvä käsitys, että ihminen voi olla olemassa yksilöllisenä olentona erillään muista olennoista ja erillään koko maailmankaikkeuden olemisesta. Tämä eristymisen ajatus on järjetön, logiikka ei hyväksy sitä, eikä tiede kannata sitä.

231. K. *Sitten ei olekaan olemassa mitään erityistä ”minää”, emmekä saata sanoa ”minun” tämä tai tuo?*

V. Aivan niin. On vain olemassa yksi Kaikkeus, josta me ja jokainen olento ja olio olemme vain osia.

232. K. *Jos muista erillään olevan inhimillisen ”sielun” käsite on hylättävä, mikä sitten saa aikaan ihmisessä tuon tunteen, että hänellä on pysyvä persoonallisuus?*

V. *Tanha* eli sammumaton halu olla olemassa. Kun ihminen on tehnyt sellaista, mistä hänelle koituu palkinto tai rangaistus tulevaisuudessa, ja kun hänellä on *tanha*, hänen täytyy syntyä jälleen karman vaikutuksesta.

233. K. *Mikä sitten syntyy jälleen?*

V. Uusi skandhojen yhdistymä eli persoonallisuus³⁷, jonka on saanut aikaan kuolevan ihmisen viimeinen luova ajatus.

234. K. *Kuinka monta skandhoja on?*

V. Viisi.

37 Harkittuani olen kirjoittanut ”persoonallisuus” enkä ”yksilöllisyys”, jota sanaa käytin ensimmäisessä painoksessa. Elävän olennon *tanhallisesti* toisiinsa liittyneiden osien (*skandhojen*) perättäiset esiintymiset samalla tai usealla maapallolla eli laskeutumiset luomiseen muodostavat jakson persoonallisuuksia. Jokaisessa syntymässä *persoonallisuus* eroaa edellisen tai seuraavan ruumiillistuman persoonallisuudesta. Karma, tuo *deus ex machina* eli asioihin sekaantuva jumaluus, ilmenee itseään verhoten (vai sanoisimme ko heijastaen) milloin oppineen, milloin käsityöläisen persoonallisuudessa, ja niin edelleen läpi koko syntymien ketjun vaihtaen osiaan ruumiillistumien jatkuessa. Mutta vaikka persoonallisuudet alati vaihtuvat, se elämän lanka, johon ne helminä punoutuvat, pysyy särkymättömänä ja aina samana erityisenä lankana, eikä muutu toiseksi. Siksipä se onkin yksilöllinen – yksilöllinen elämän aaltoilu, joka kulkee tietään ulkokohtaisen luonnon halki,

karman sysäämänä ja tanhan luovan voiman ohjaamana, säilyen kautta monien toistuvien muutosten. Professori Rhys-Davids kutsuu ”luonteeksi” eli ”toiminnaksi” sitä, mikä siirtyy persoonallisuudesta toisiin pitkin yksilöllistä ketjua. Koska ”luonne” ei ole pelkkä metafyyminen ajatelma, vaan ihmisen älyllisten ominaisuuksien ja eettisten taipumusten summa, niin eiköhän olisi omiansa poistamaan tuota mysteerin toivotonta välttelemistä”, joksi professori Rhys-Davids sitä kutsuu (Buddhism, s. 101), jos me pitäisimme elämän aaltoilua yksilöllisyytenä ja jokaista syntyynyttä ilmausta erillisenä persoonallisuutena? Meillä täytyy olla kaksi sanaa, jotka erottavat käsitteet toisistaan, ja valitsemani kaksi ovat mielestäni selvimmät ja vaikuttavimmat, mitä tiedän. Täydellinen yksilö on buddhalaisittain sanottuna buddha-ihminen, sillä buddha on vain ihmiskunnan harvinainen kukka ilman vähäisintäkään yliluonnollista lisää. Ja koska ihminen tarvitsee lukeuttomia sukupolvia (”neljä asankheyaa ja satatuhatta kierrosta” – Fausboll ja Rhys-Davids, *Buddhist Birth Stories*, n:o 13) kehittyäkseen buddhaksi, ja rautainen tahto tulla siksi elää läpi kaikkien perättäisten syntymien, millä nimellä meidän on kutsuminen sitä, joka tällä tavalla tahtoo ja jatkaa hellittämättä? Onko sitä kutsuttava luonteeksi vaiko yksilöllisyydeksi? Yksilöllisyydeksi, joka vain osittain ilmenee kussakin ruumiillistumassa mutta joka muodostuu kaikkien syntymien katkelmista.

Buddha kielsi ”sielun” (ks. *Sanyutta Nikaya*, *Sutta Pitaka*) tarkoittaen sillä vallitsevaa, väärää uskoa riippumattomaan persoonallisuuteen, oloon, joka menisi määrättyyn paikkaan tai tilaan, missä – aivan kuin täysin kehittynyt olio – se yksilönä voisi yhden syntymän jälkeen nauttia tai kärsiä ikuisesti. Ja hän osoittaa, että ”minä olen minä” -tietoisuus on pysyvyyden suhteen loogisesti mahdoton, koska sen perusosat vaihtelevat alituisesti ja jonkin toisen syntymän ”minä” on toinen kuin minkä tahansa muun syntymän ”minä”. Mutta kaikki, mitä olen buddhalaisuudessa tavannut, on yhtäpitävä sen olettamuksen kanssa, että täydellinen ihminen – so. buddha – kehittyy asteittain lukemattomien syntymäkokemusten kautta. Ja se yksilö, joka tietyn syntymien ketjun lopussa saavuttaa buddhuuden tai joka onnistuu jossakin viimeistä edellisessä syntymässä saavuttamaan neljännen, dhyanan eli mystisen itsekehityksen asteen, näkee tajunnassaan kaikkien näiden perättäisten ruumiillistumien elämäntapahtumat. *Jatakathavannanassa* – jonka professori Rhys-Davids on taitavasti kääntänyt – esiintyy yhtä mittaa muuan lause, joka mielestäni tukee tätä käsitystä, nimittäin ”Sitten siunattu paljasti tapahtuman, jonka syntymän muutos oli salannut” tai ”sen minkä syntymän muutos oli salannut”. Alkuperäisessä buddhalaisuudessa uskottiin siis ilmeisesti akashan ikuisiin muistiinpanoihin (”akashisiin aikakirjoihin”) ja ihmisessä piilevään kykyyn niitä lukea, sitten kun hän on kehittynyt todellisen yksilöllisen valaistumisen asteelle. Kuolemassa samoin kuin kouristuskohtauksissa ja transsissa kohdistuu *javana citta* (mielikuviutus) himojen viimeksi luomaan kohteeseen. Elämisen tahto saattaa kaikki ajatukset objektiivisiksi.

235. K. *Mitkä ne ovat?*

V. Rupa, vedana, sanjna, samskara ja vijnana.

236. K. *Selitä lyhyesti, mitä ne ovat.*

V. Rupa, aineelliset ominaisuudet; vedana, aistimus; sanjna, abstraktit ajatukset; samskara, sielun (ajattelijan) taipumukset; vijnana, älylliset kyvyt eli tajunta. Näistä olemme muodostuneet; niiden avulla tajuamme olemassaolon; ja niiden välityksellä pidämme yhteyttä ympäröivän maailman kanssa.

237. K. *Mikä on katsottava syyksi niihin viiden skandhan erilaiisiin yhdistelmiin, joiden nojalla jokainen yksilö eroaa jokaisesta toisesta yksilöstä?*

V. Syynä niihin on yksilön edellisissä syntymissä kypsynyt karma.

238. K. *Mikä voima toimii karman ohjaamana, kun uusi olento synnytetään?*

V. Tanha – elämisen tahto.³⁸

239. K. *Mihin perustuu jälleensyntymisoppi?*

V. Siihen havaintoon, että täydellinen oikeus, tasapaino ja järjestys vallitsee kaikkialla luonnossa. Buddhalaiset eivät usko, että yksi elämä – kestäköön se sata tai vaikkapa viisisataa vuotta – olisi kyllin pitkä palkitakseen tai rangaistakseen ihmisen kaikki teot. Yksilö kulkee jälleensyntymien suuren kehän

38 Tutkijalle on hyödyksi, jos hän tässä yhteydessä kysyy neuvoa Schopenhauerilta. Arthur Schopenhauer, erinomaisen lahjakas uudenaikainen saksalainen filosofi, opetti, että ”Luonnon ja kaikkien luontokappaleiden, ihmisruumiinkin, pää- eli perusominaisuus on todellisuudessa se, minkä mekin kaikista selvimmin tajuamme omassa ruumiissamme, nimittäin tahto. Äly on alkuperäisen tahdon toisarvoinen kyky, aivotoiminta, jossa tämä tahto heijastuu ikään kuin kuvastimessa luontona, kohteena ja ruumiina. Äly on toisarvoinen, mutta saattaa pyhimyksissä johtaa ’tahdon’ täydelliseen kieltämiseen, mikäli tämä tahto vaatii ’elämää’ – ja silloin se häipyy nirvanaan.” (L. A. Sanders aikakauslehdessä *Theosophist*, toukok. 1882, s. 213.)

nopeasti tai hitaasti, riippuen eri elämien vallitsevasta puhtaudesta tai epäpuhtaudesta.

240. K. *Onko tämä uusi skandhojen yhdistymä – tämä uusi persoonallisuus – sama olento kuin edellisessä syntymässä, jonka tanha on saanut sen syntymään?*

V. Yhdeltä kannalta katsottuna se on uusi olento, toiselta ei. Paalin kielellä sanotaan ”*naca so naca anno*”, joka merkitsee: ei sama eikä toinen. Tämän elämän kuluessa *skandhat* muuttuvat jatkuvasti;³⁹ ja vaikka nelikymmenvuotias mies A. B. persoonallisuuteensa nähden on sama kuin kahdeksantoistavuotias nuorukainen A. B., hän on kuitenkin toinen muuttuneen mieltensä ja luonteensa sekä ruumiinsa yhtämittaisen häviämisen ja uudistumisen nojalla. Yhtä kaikki ihminen niittää oikeudenmukaisesti vanhoilla päivillään sen palkinnon tai kärsimyksen, joka johtuu hänen ajatuksistaan ja teoistaan hänen elämänsä kussakin aikaisemmassa vaiheessa. Samalla tavalla jälleensyntymän uusi ihminen, joka on sama yksilö kuin ennenkin, vaikka hänen muotonsa on muuttunut eli *skandhojen* uusi yhdistelmä, oikeudenmukaisesti niittää seuraukset edellisen elämänsä teoista ja ajatuksista.

241. K. *Mutta vanhus muistaa nuoruutensa tapahtumat, vaikka hän on fyysisesti ja älyllisesti muuttunut. Miksi emme sitten tuo mukanamme menneiden elämiemme muistoa viime syntymästäemme nykyiseen ruumiillistumaamme?*

V. Sen vuoksi että muistikin kuuluu skandhoihin; ja kun uudessa ruumiillistumassa *skandhat* ovat uusia, kehittyvät uusi muisti, joka tallentaa sen yksittäisen elämän kokemukset. Yhtä kaikki menneiden maallisten elämien muiston tai heijastuman on täytynyt jäädä eloon. Sillä kun ruhtinas Siddhartha tuli buddhaksi, hän näki edellisten syntymiensä koko sarjan.

39 Fysiologisesti puhuen ihmisen ruumis muuttuu täydellisesti seitsemän vuoden välein.

Ellei niiden moninaisista tapahtumista olisi jäänyt mitään jälkiä, tämä ei olisi voinut tapahtua, koska hänellä ei silloin olisi ollut mitään nähtävänä. Ja jokainen, joka saavuttaa *dhyanan* (psykkisen tiedon) neljännen asteen, kykenee täten seuraamaan taaksepäin katseellaan elämiensä sarjaa.

242. K. *Mikä on se lopullinen päämäärä, johon kaikki nämä muodon muutokset tähtäävät?*

V. Nirvana.

243. K. *Opettaako buddhalaisuus, että meidän pitää tehdä hyvää siinä tarkoituksessa, että saavuttaisimme nirvanan?*

V. Ei. Se olisi yhtä täydellistä itsekkyyttä kuin jos toivomamme palkinto olisi raha, valtaistuin tai jokin muu aistillinen nautinto. Nirvanaa ei voi sillä tavalla saavuttaa, ja epäviisas pyrkijä on ennakolta tuomittu pettymään.

244. K. *Olkaa hyvä ja selittäkää hieman tarkemmin.*

V. Nirvana on epäitsekkyyden toinen nimi, nirvana on itseyyden täydellinen uhraaminen totuudelle. Tietämätön ihminen pyrkii nirvaaniseen autuuteen ymmärtämättä ollenkaan tämän autuuden luonnetta. Itsekkyyden olemattomuus on nirvana. Tehdä hyvää tulosten toivossa tai elää pyhää elämää taivaallisen autuuden saavuttamishalusta ei ole sitä jaloa elämää, jota Buddha opetti. Jalo elämä on elettävä toivomatta palkkiota, ja se on korkeinta elämää. Nirvaanisen tilan voi saavuttaa sillä aikaa kun elää maan päällä.

245. K. *Mainitse kehityksen kymmenen suurta estettä, joita sanotaan sanyojanoiksi eli kahleiksi.*

V. Itseyden harha (*sakkaya-ditthi*); epäily (*vicikiccha*); riipuvuus taikauskaisista menoista (*silabbata-paramasa*); aistillisuus, ruumiilliset himot (*kama*); viha, kauna (*patigha*); rakkaus maalliseen elämään (*ruparaga*); halu taivaalliseen

elämään (*aruparaga*); ylpeys (*mana*); omahyväisyys (*uddhacca*); tietämättömyys (*avijja*).

246. K. *Kuinka monta näistä kahleista täytyy ihmisen murtaa tullakseen arhatiksi?*

V. Kaikki.

247. K. *Mitkä ovat viisi nivaranaa eli haittaa?*

V. Ahneus, ilkeys, laiskuus, ylpeys ja epäily.

248. K. *Miksi näemme tätä tunteiden, mielihohteiden, sielun- toimintojen, kehityksen esteiden ja apuneuvojen tarkkaa jakoa niin usein käytettävän Buddhan opetuksissa? Se hämmentää suuresti aloittelijaa.*

V. Sitä varten, että se auttaisi meitä itsetuntemukseen pääsemisessä, kun harjaannumme ajattelemaan jokaista asiaa perin pohjin. Noudattamalla tätä itsetutkimisen järjestelmää pääsemme lopulta tietoon ja näemme totuuden sellaisena kuin se on. Tätä tapaa jokainen viisas opettaja noudattaa, kun hän auttaa oppilaitaan kehittämään ymmärrystään.

249. K. *Kuinka moni Buddhan oppilaista oli erikoisen kuuluisa ylevistä ominaisuuksistaan?*

V. Kahdeksaakymmentä voidaan pitää sellaisina. Heitä kutsutaan nimellä *Asiti Maha Savakas*.

250. K. *Mitä Buddhan viisaus sisälsi?*

V. Hän tunsi tiedettävän ja tuntemattoman, mahdollisen ja mahdottoman luonteen; hän tiesi ansion ja puutteen syyn; hän saattoi lukea kaikkien olentojen ajatukset; hän tunsi luonnonlait, aistien hairahdukset ja keinot kuolettaa himot; hän saattoi nähdä yksilöiden syntyminen ja jälleensyntyminen ja paljon muuta.

251. K. *Miksi sanomme sitä perusperiaatetta, jolle koko Buddhan opetus on rakennettu?*

V. Sitä kutsutaan *Paticca Samuppadaksi*.⁴⁰

252. K. *Onko se helposti käsitettävissä?*

V. Se on erittäin vaikeatajuinen. Itse asiassa sen täydellinen ymmärtäminen kaikessa laajuudessaan on mahdotonta niille, jotka eivät vielä ole täydellisesti kehittyneet.

253. K. *Mitä siitä lausui suuri kommentaattori Buddha Ghosa?*

V. Että jopa hänkin oli yhtä avuton tässä ajatusten valtameressä kuin aavalla ulapalla ajelehtija.

254. K. *Miksi sitten Buddha sanoi Parinibbana Suttassa, että hänellä ”ei ole mitään sellaista kuin jotakin salassa pitävän opettajan suljettu kämmen”? Jos koko hänen oppinsa oli jokaiselle selvä ja ymmärrettävä, miksi niin suuri ja oppinut mies kuin Buddha Ghosa valitti sen vaikeatajuisuutta?*

V. Buddha tarkoitti nähtävästi, että hän opetti kaikki vapaasti. Mutta yhtä varmaa on, että dharman tosi perustaa voi ymmärtää ainoastaan se, joka on täydellistännyt ymmärtämis-kykynsä. Se jää sen tähden salatuksi ja käsittämättömäksi joka-päiväisille, valaistumattomille ihmisille.

255. K. *Millä tavalla Buddhan opetus tukee tätä näkemystä?*

V. Buddha katsoi jokaisen ihmisen sydämeen ja saarnasi kullijan yksilöllisen luonteen ja henkisen kehityksen mukaisesti. Hän puhui vertauksin ja kertoi tarinoita valaistumattomille

40 Tätä perusprinsiippiä kutsutaan paalin kielellä nidanaksi – syysuhteen ketjuksi eli sanasta sanaan ”riippuvuuden alkusyyksi”. Nidanoita eritellään 12 lajia, nimittäin *avijja* – tietämättömyys luonnollisesta uskonnollisesta totuudesta; *samskara* – syytät luova toiminta, karma; *vijnana* – persoonallisuuden tietoisuus: ”minä olen minä”; *nama rupa* – nimi ja muoto; *salayatana* – kuusi aistia; *phassa* – kosketus; *vedana* – tunto; *tanha* – nautinnonhalu; *upadana* – riippuvuus; *bhava* – yksilöityvä elämä; *jati* – syntyminen, sääty (kasti); *java, marana, sokaparidesa, dukkha, domanassa, upayasa* – rappautuminen, kuolema, suru, valitus, epätoivo.

kansanjoukoille; saarnasi *Sutta Pitakaa* kehittyneemmille; antoi *Vinaya Pitakan* bhikkhujen ja upasakojen järjestölle; sekä täydensi *Abhidamma Pitakan* eli filosofisen ja sielutieteellisen opetuksen korkeimman luokan sieluille.

KOLMAS OSA

Sangha

256. K. *Millä tavalla buddhalaiset bhikkhut eroavat muiden uskontojen papeista?*

V. Muissa uskonnoissa papit väittävät olevansa välittäjiä ihmisten ja Jumalan välillä ja auttajina syntien anteeksi saamisessa. Buddhalaiset bhikkhut eivät tunnusta eivätkä odota mitään jumalallisen mahdin puolelta.

257. K. *Mutta mitä sitten hyödytti tämän munkki- eli veljeskunnan eli seuran perustaminen erillään muusta kansasta, ellei sillä tarkoitettu samaa kuin toisilla uskonnollisilla veljeskunnilla?*

V. Tarkoitus oli saattaa maan hyveellisimmät, älykkäimmät, epätsekkäimmät ja henkisesti valveutuneimmat vetäytymään pois niistä yhteiskunnallisista ympäristöistä, jotka olivat omiaan voimistamaan heidän aistillisia ja muita itsekkäitä himojaan, saada heidät pyhittämään elämänsä korkeimman viisauden saavuttamiselle sekä kasvattamaan itsestään opettajia ja ohjaajia, jotka kykenisivät johtamaan toisia pois mukavalta, mutta kurjuuteen vievältä tieltä sille vaikeammalle tielle, joka johtaa tosi onneen ja lopulliseen vapautumiseen.

258. K. *Mitkä kaksi sääntöä ovat edellisten kahdeksan lisäksi sitovia bhikkhuille?*

V. Minä noudatan sääntöä pidättäytyä tanssista, laulusta ja sopimattomien esitysten seuraamisesta.

Minä noudatan sääntöä kieltäytyä ottamasta vastaan kultaa tai hopeaa.

Koko *dasa* eli *Bhikkhu Sila* eli ”kymmenen sääntöä” ovat sitovia kaikille bhikkhuille ja *samaneroille* eli kokelaille, mutta vapaaehtoisia buddhalaisille maallikoille.

Atthanga Silat ovat niitä varten, jotka pyrkivät taivaallisia seutuja korkeampiin asteisiin⁴¹, nirvanaan pyrkijöitä varten.

259. K. *Onko olemassa erityisiä sääntöjä ja ohjeita, jotka koskevat veljeskunnan johtoa ja järjestystä?*

V. On, kaikkiaan 250, mutta ne voidaan kaikki luokitella seuraaviin neljään ryhmään:

- Varsinaiset järjestyssäännöt (*patimokkha samvara sila*);
- Ohjeita aistien kuolettamiseksi (*indriya samvara sila*);
- Määräykset, jotka koskevat ruoan, ravinnon, vaatteiden ym. oikeaa hankkimista ja käyttämistä (*paccaya sannis-sita sila*);
- Neuvot puhtaan elämän viettämiseksi (*ajivapari suddha sila*).

260. K. *Mistä rikoksista ja virheistä käsketään bhikkhuja erityisesti pidättäytymään?*

V. Todelliset bhikkhut kieltäytyvät:

- Tappamasta eläviä olentoja;
- Varastamasta;
- Väärästä ”salaisten” voimien näyttämisestä ihmisten pettämiseksi;
- Sukupuoliyhteydestä;
- Valheesta;
- Käyttämästä päihdyttäviä juomia ja syömästä sopimattomina aikoina;
- Tanssista, laulusta ja sopimattomista esityksistä;
- Käyttämästä köynnöksiä, tuoksuja, hajuvesiä ym.;

41 Upasakat ja upasikat noudattavat näitä buddhalaisina uposatha- eli sapatti-päivinä (sanskrit. upavasatha). Ne ovat jokaisen puolikuun kauden 8., 14. ja 15. päivä.

Käyttämästä korkeita ja leveitä makuu-, lepo- ja istumasi-
joja; ottamasta vastaan lahjaksi kultaa, hopeaa, viljaa ja
lihaa, vaimoja ja neitsyitä, orjia, karjaa, elefantteja ym.;
Panettelusta;
Käyttämästä karkeaa ja moittivaa kieltä;
Tyhjistä puheesta;
Lukemasta ja kuuntelemasta satumaisia kertomuksia ja
tarinoita;
Viemästä viestiä maallikoiden välillä;
Ostamasta ja myymästä;
Petkuttamisesta, lahjomisesta, petoksesta ja huijaamisesta;
Vangitsemasta, ryöstämästä ja uhkailemasta toisia;
Harjoittamasta tiettyjä maagisia taitoja ja salaisia tieteitä,
kuten astrologisesta ennustamista ja kädestä lukemista
ja muita magiaksi kutsutuita tieteitä. Kaikki nämä hi-
dastuttaisivat nirvanaan pyrkijän kehitystä.

261. K. *Mitkä ovat bhikkhujen velvollisuudet maallikkoja kohtaan?*

V. Ylipäänsä näyttää heille korkeimman moraalin esimerkki; opettaa ja neuvoa heitä; saarnata ja selittää Lakia; lukea *parit-
toja* (lohduttavia tekstejä) sairaille ja julkisesti yleisen onnet-
tomuuden aikana, kun heitä pyydetään sitä tekemään ja lak-
kaamatta kehottaa kansaa hyveiden harjoittamiseen. Heidän
pitää kehottaa maallikkoja luopumaan paheista; heidän pitää
olla myötätuntoisia ja hyväsydämisiksi ja koettaa edistää kaikki-
en olentojen onnea.

262. K. *Mitkä ovat veljeskuntaan pääsemisen ehdot?*

V. Pyrkijää ei useinkaan oteta vastaan, ennen kuin hän on
täyttänyt kymmenen vuotta; hänellä täytyy olla vanhempien-
sa suostumus; hänen täytyy olla vapaa spitaalista, paiseista,
keuhko- ja kaatumataudista; olla vapaa ihminen ilman velkoja;
hän ei saa olla pahantekijä, ei epämuodostunut eikä kuninkaan
palveluksessa.

263. K. *Miksi häntä sanotaan kokelaana?*

V. *Samaneraksi, oppilaaksi*⁴².

264. K. *Minkä ikäisenä voi samanera tulla vihityksi sramanaksi – munkiksi?*

V. Ei ennen kuin hän on täyttänyt kaksikymmentä vuotta.

265. K. *Ja mitä tapahtuu, kun hän on valmis vihittäväksi?*

V. Hänet esitellään bhikkhujen kokouksessa, yksi bhikkhu esittelijänä, joka ilmoittaa, että hän on sopiva, ja kokelas sanoo: ”Minä pyydän, kunnianarvoiset herrat, sanghalta *upasampada*⁴³-seremoniaa jne.” Hänen esittelijänsä suosittelee häntä vastaanotettavaksi, ja sitten hänet hyväksytään munkki-kuntaan.

266. K. *Entä sitten?*

V. Hän pukeutuu munkinkaapuun, lausuu ääneen kolme opasta (*tisarana*⁴⁴) ja kymmenen käskyä (*dasa sila*⁴⁵).

267. K. *Mitkä ovat ne kaksi pääsääntöä, joita hänen täytyy noudattaa?*

V. Köyhyys ja moraalinen puhtaus. Bhikkhun pitää ennen vihkimistään omistaa kahdeksan esinettä, nimittäin kaavun, lanneyyön, kerjuumaljan, vesisiivilän, partaveitsen, silmäneulan, viuhkan ja sandaalit. Lisäksi hän saattaa *Vinayassa* tarkasti määrätyn rajoituksen omistaa joitakin muitakin esineitä.

268. K. *Mitä on julkinen erehdysten tunnustus?*

V. Joka toinen viikko vietetään *patimokka*- eli taakoista vapauttamisseremonia, jolloin jokainen bhikkhu tunnustaa

42 Hänen suhteensa guruunsa eli opettajaansa on melkein sama kuin kummi-pojan suhde kummisetänsä kristittyjen kesken, mutta paljon todellisempi, sillä opettajasta tulee hänelle isä, äiti, perhe ja kaikki, mitä hänellä on.

43 Vihkimys.

44 Ks. kysymyksiä 149 ja seur.

45 Ks. kysymyksiä 153, 157 ja 258.

kokoukselle tekemänsä virheet ja erehdykset ja ottaa kärsiäkseen kokouksen mahdollisesti määräämät rangaistukset.

269. K. *Mikä on hänen päiväjärjestyksensä?*

V. Hän nousee ennen päivänkoittoa, peseytyy, lakaisee viharan ja jokaisen viharan luona kasvavan bo-puun ympäröyksen, noutaa juomaveden päivän tarpeeksi ja siivilöi sen; poistuu mietiskelemään, vie kukkia dagoban eli pyhäinjäännöskummun tai bo-puun eteen; ottaa sitten kerjuumaljansa ja vaeltaa talosta taloon kooten ruokaa – jota hän ei saa pyytää, vaan ottaa vastaan astiaansa, mitä isäntäväki vapaaehtoisesti antaa. Hän palaa takaisin, pesee jalkansa ja syö, jonka jälkeen hän taas ryhtyy mietiskelemään.

270. K. *Täytyykö meidän uskoa, että kukkien uhraamisesta (mala puja) kulttiin kuuluvana tekona ei tule mitään ansiota?*

V. Pelkkänä muodollisena tekona se on itsessään ansioton, mutta jos kukka uhrataan parhaimpana, puhtaimpana sydämellisen kunnioituksen ilmaisuna pyhää olentoa kohtaan, silloin todellakin tuo uhrilahja on jalostavaa kulttia.

271. K. *Mitä bhikkhu tekee seuraavaksi?*

V. Hän jatkaa opintojaan. Auringon laskiessa hän taas lakaisee pyhät paikat, sytyttää lampun, kuuntelee päämiehensä opeuksia ja tunnustaa hänelle kaikki tekemänsä erehdykset.

272. K. *Mitä neljää asiaa hän mietiskelee vakavasti (sati-patthana)?*

- V. 1. Ruumista, *kayanapassana*;
2. Tunteita, *vedananupassana*;
3. Ajatusta, *cittanupassana*;
4. Oppia, *dhammanupassana*.

273. K. *Mikä on neljän suuren yrityksen tarkoitus (samma-ppadhana)?*

V. Eläimellisten himojen kuolettaminen ja hyveissä varttuminen.

274. K. *Jotta blikkhu käsittäisi korkeimman totuuden, kumpi on parempi hänelle, järki vai intuitio*⁴⁶?

V. Intuitio – mentaalinen tila, jossa mikä tahansa totuus oivalletaan silmänräpäyksessä.

275. K. *Ja koska sellainen kehitys saavutetaan?*

V. Kun jnanaa harjoitettaessa saavutaan sen neljännelle kehitysasteelle.

276. K. *Pitäisikö meidän ajatella, että jnanan lopullisella asteella ja samadhiksi kutsutussa tilassa mieli on tyhjä ja ajatus pysähtynyt?*

V. Täysin päinvastoin. Silloin tajunta on erittäin aktiivinen ja sen mukaisesti kyky saavuttaa tietoa on rajaton.

277. K. *Voisitko mainita vertauksen?*

V. Tavallisessa päivätajunnassa ihmisen käsitys tiedosta on yhtä rajoittunut kuin kahden korkean vuoren välisellä tiellä kulkevan miehen näkö. Puolestaan jnanan ja samadhin korkeammassa tajunnassa se on kuin kotkan näkö, kun se leijailee korkealla ilmassa ja näkee koko lähiseudun.

278. K. *Miten kirjojemme mukaan Buddha käytti tätä taitoa?*

V. Ne kertovat meille, että hänen tapansa oli joka aamu luoda silmäys maailmaan ja jumalallisella (selvänäköisellä) kyvyllään katsoa, missä oli ihmisiä, jotka olivat valmiita vastaanottamaan totuutta. Mikäli mahdollista hän koetti keksiä keinon, miten totuus tavoittaisi heidät. Kun hänen luonaan kävi ihmisiä, hän katsoi heidän sydämeensä, luki heidän salaiset vaikuttimensa ja saarnasi heille sitten heidän tarpeittensa mukaan.

46 Totuuden näkemys. – Suom. huom.

NELJÄS OSA

Buddhalaisuuden synty ja leviäminen

279. K. *Millainen on buddhalaisuuden seuraajien lukumäärä verrattuna muihin pääuskontoihin?*

V. Buddhan opin seuraajien lukumäärä on suurempi kuin millään muulla uskonnolla.

280. K. *Kuinka suureksi se arvioidaan?*

V. Noin viideksi sadaksi miljoonaksi. Tämä on viisi kolmasosaistaosaa eli melkein puolet maapallon koko otaksutusta asukasmäärästä.

281. K. *Kuinka monta suurta sotaa on käyty ja maata valloitettu, miten paljon ihmisverta on vuodatettu Buddhan opin levittämiseksi?*

V. Historia ei kerro yhdestäkään sellaisesta julmuudesta eikä rikoksesta, joka olisi tehty meidän uskontomme levittämiseksi. Mikäli tiedämme, se ei ole aiheuttanut ainoankaan veripisaran vuodattamista. (Ks. Prof. Kolbin todistus⁴⁷).

282. K. *Mikä sitten on sen ihmeellisen leviämisen salaisuus?*

V. Ei mikään muu kuin sen oma luontainen erinomaisuus: sen päivänselvä totuuden pohja, sen ylevä moraalioppi ja sen riittävyys kaikkiin inhimillisiin tarpeisiin.

283. K. *Millä tavalla sitä on levitetty?*

V. Neljäkymmentäviisi vuotta kestäneen opetus kautensa aikana Buddha matkusteli laajalti Intiassa ja saarnasi dharmaa.

47 Kysymys 202.

Hän lähetti parhaimmat ja viisaimmat oppilaansa tekemään samoin yltympäri Intiaa.

284. K. *Koska hän kutsui luoksensa ensimmäiset lähetys-saarnaajansa?*

V. Wap-kuukauden (lokakuun) täydenkuun päivänä.

285. K. *Mitä hän sanoi heille?*

V. Hän kutsui heidät kokoon ja sanoi: ”Menkää ulos, bhik-khut, menkää saarnaamaan Lakia maailmalle. Työskennelkää muiden ja samalla itsenne hyväksi... Viekää iloinen sanoma jokaiselle ihmiselle. Älköön kaksi teistä kulkeko samaa tietä.”

286. K. *Kuinka paljon ennen kristittyjen ajanlaskua tämä tapahtui?*

V. Noin kuusi vuosisataa.

287. K. *Mitä apua kuninkaat antoivat?*

V. Alempien kansanluokkien lisäksi buddhalaisuuteen kääntyivät suuria kuninkaita, rajoja ja maharajoja, ja he vaikuttivat puolestaan uskonnon levittämiseksi.

288. K. *Entä pyhiinvaeltajat?*

V. Useiden vuosisatojen aikana tuli oppineita pyhiinvaeltajia Intiaan, ja he veivät kirjoja ja opetuksia mukanaan kotimaahansa. Siten vähitellen kokonaiset kansat hylkäsivät oman uskonsa ja tulivat buddhalaisiksi.

289. K. *Kenelle, enemmän kuin kenellekään toiselle henkilölle, maailma on kiittolisuudenvelassa siitä, että buddhalaisuus sai pysyvän aseman?*

V. Keisari Asokalle, jota kutsuttiin Suureksi ja toisinaan Piya-dasiksi, toisinaan Dharmasokaksi. Hän oli Magadhan kuninkaan, Bindusaran poika, ja hänen isoisänsä oli Candragupta, joka karkotti kreikkalaiset Intiasta.

290. K. *Milloin hän hallitsi?*

V. Kolmannella vuosisadalla eaa., noin kaksi vuosisataa Buddhan jälkeen. Historioitsijat ovat jonkin verran eri mieltä täysin tarkasta ajasta.

291. K. *Mikä teki hänet suureksi?*

V. Hän oli Intian historian mahtavin hallitsija sekä sotilaana että valtiomiehenä. Mutta hänen jaloimmat ominaisuutensa olivat hänen rakkautensa totuuteen ja oikeuteen, hänen uskonnollinen suvaitsevuutensa, hänen tasapuolisuutensa hallitusasioissa, hänen ystävällisyytensä sairaita ja eläimiä kohtaan. Hänen nimeään kunnioitetaan Siperiasta Ceyloniin saakka.

292. K. *Oliko hän syntyisin buddhalainen?*

V. Ei, hänet käännutti arhat Nigrodha Samanera hänen kunninkuutensa kymmenentenä vuotena.

293. K. *Mitä hän teki buddhalaisuuden hyväksi?*

V. Hän karkotti pois huonoja bhikkhuja, rohkaisi hyviä, rakensi kaikkialle luostareita ja tempppeleitä, istutti puutarhoja, avasi sairaaloita ihmisille ja eläimille, kutsui kokoon Patnan kokouksen, joka tarkisti ja vakiinnutti uudelleen dharman, edisti naisten uskonnollista kasvatusta ja lähetti lähetystöjä viiden kreikkalaisen kuninkaan, jotka olivat hänen liittolaisinaan, ja kaikkien Intian hallitsijoiden luo saarnaamaan Buddhan oppeja. Hän se rakennutti Kapilavastun, Buddha Gayan, Isipatanan ja Kusinaran muistomerkit – meidän neljä huomattavinta pyhiinvaelluspaikkaamme –, lisäksi tuhansia muita.

294. K. *Mitä selviä todisteita on olemassa hänen jalosta luonteestaan?*

V. Äsken kuluneina vuosina on kaikkialla Intiassa löydetty hänen julistuksiaan, 14 hakattuna luonnonkallioihin ja 8 pylväisiin, joita on pystytetty hänen käskystään. Ne osoittavat selvästi, että hän on ollut yksi viisaimpia ja ylevämielisimpiä hallitsijoita, mitä koskaan on ollut.

295. K. *Minkä luonteisiksi nämä kirjoitukset kuvaavat buddhalaisuutta?*

V. Ne osoittavat, että se on jalon suvaitsevaisuuden, yleisen veljeyden, oikeamielisyyden ja oikeudenmukaisuuden uskontoa. Siinä ei ole itsekkyyden, lahkolaisuuden eikä suvaitsemattomuuden jälkeäkään. Nämä kirjoitukset ovat etupäässä saaneet aikaan sen, että länsimaiden suuret oppineet pitivät sitä niin suuressa arvossa nykyään.

296. K. *Minkä kallisarvoisimman lahjan antoi Dharmasoka buddhalaisuudelle?*

V. Hän antoi rakkaan poikansa Mahindan ja tyttärensä Sanghamittan veljeskunnalle ja lähetti heidät Ceyloniin vieämään uskoa sinne.

297. K. *Onko tämä tosiseikka mainittuna Ceylonin historiassa?*

V. On kyllä, kaikki on kerrottuna ”Mahavansassa”. Se on kuninkaallisten kronikoitsijain kirjoittama, jotka silloin elivät ja näkivät lähetyssaarnaajat.

298. K. *Onko vielä olemassa mitään näkyvää todistetta Sanghamittan lähetystyöstä?*

V. On, hän toi mukaansa Ceyloniin oksan siitä bodhipuusta, jonka alla Buddha istui tullessaan valaistuneeksi, ja se kasvaa siellä vieläkin.

299. K. *Missä?*

V. Anuradhapurassa. Sen historia on virallisesti säilytetty meidän päiviimme saakka. Istutettuna v. 306 eaa. se on maailman vanhin historiallinen puu.

300. K. *Kuka oli siihen aikaan hallitsevana kunikaana?*

V. Devanampiyatissa. Hänen puolionsa, kuningatar Anula oli pyytänyt Sanghamittaa tulemaan perustamaan veljeskunnan bhikkhuni- eli nunnaosaston.

301. K. *Keitä muita tuli Sanghamittan mukana?*

V. Useita muita bhikkhunia. Aikanaan hän otti veljeskunnan jäseniksi kuningattaren, useita hänen seuranaisistaan ja lisäksi 500 neitsyttä.

302. K. *Voimmeko nähdä jälkiä keisari Asokan lähetyssaarnaajien ulkomaisesta työstä?*

V. Hänen poikansa ja tyttärensä toivat buddhalaisuuden Ceyloniin; hänen munkkinsa antoivat sen koko Pohjois-Intialle, neljälletoista intialaiselle kansakunnalle ulkopuolella sen rajoja ja viidelle kreikkalaiselle kuninkaalle, jotka olivat liitossa hänen kanssaan ja olivat suostuneet vastaanottamaan hänen uskontonsa saarnaajia,

303. K. *Voitko mainita, ketkä ne kuninkaasivat?*

V. Syyrian Antiokhos, Egyptin Ptolemaios, Makedonian Antigonos, Kyrenen Margas ja Epeiroksen Aleksateri.

304. K. *Mistä tämän tiedämme?*

V. Asoka Suuren omista julistuksista, jotka hän kirjoitutti kallioihin ja kivipatsaihin ja jotka yhä ovat pystyssä ja joita jokainen voi halutessaan käydä katsomassa.

305. K. *Minkä länsimaisten uskonnollisten veljeskuntien kautta Buddhan oppi sekoittui länsimaiseen ajatteluun?*

V. Egyptissä terapeuttien lahkon ja Palestiinassa esseelaisten lahkon kautta.

306. K. *Koska ensimmäiset buddhalaiset kirjat ensin tuotiin Kiinaan?*

V. Jo toisella tai kolmannella vuosisadalla eaa. kahdessa paalinkielisessä kirjassa, *Samanta Pasadikassa* ja *Sarattha Dipanissa* kerrotaan, että viisi Dharmasokan munkkia lähetettiin Kiinan viiteen maakuntaan.

307. K. *Mistä ja milloin buddhalaisuus tuotiin Koreaan?*

V. Kiinasta vuonna 372 jaa.

308. K. *Mistä ja milloin se tuotiin Japaniin?*

V. Koreasta vuonna 552 jaa.

309. K. *Mistä ja milloin se tuotiin Cochin Kiinaan, Formosalle, Jaavalle, Mongoliaan, Yarkandiin, Balkhiin, Buhaharaan, Afganistaniin ja muihin Keski-Aasian maihin?*

V. Todennäköisesti neljännellä ja viidennellä vuosisadalla jaa.

310. K. *Minne ja milloin se levisi Ceylonista edelleen?*

V. Burmaan vuonna 450 jaa. ja sieltä vähitellen Arakaniin, Kambodzaan ja Peguun. Seitsemännellä vuosisadalla (638 jaa.) se tuli Siamiin⁴⁸, jossa se on nyt, niin kuin se aina on siitä saakka ollut, valtionuskontona.

311. K. *Minne se levisi Kashmirista muualle kuin Kiinaan?*

V. Nepaliin ja Tiibettiin.

312. K. *Mistä johtuu, että buddhalaisuus, joka kerran oli valitsevana uskontona ympäri Intian, nyt on melkein hävinnyt sieltä?*

V. Buddhismi oli ensin puhdas ja jalo, Tathagatan omaa oppia; sen sanghat olivat kunnollisia ja noudattivat ohjesääntöjä; se voitti kaikkien sydämet ja levitti iloa moniin kansoihin, niin kuin aamuaurinko elähdyttää kukat ja kasvit. Mutta muutamiin vuosisatojen kuluttua huonot bhikkhut pääsivät munkiston jäseniksi, sangha tuli rikkaaksi, laiskaksi ja nautinnonhaluiseksi, dharmia turmeltui, ja Intian kansat hylkäsivät sen.

313. K. *Tapahtuiko noin yhdeksännellä tai kymmenennellä vuosisadalla jaa. mitään, mikä kiirehti sen häviämistä?*

V. Tapahtui.

48 Siam on Thaimaan vanha nimi. Vuonna 1939 valtion nimi muutettiin Thaimaaksi. – Toim. huom.

314. K. *Jotakin muuta kuin henkisyyden häviö, sanghan turmeltuminen ja rahvaan lankeemus korkeammasta ihmisihanteesta typerään epäjumalanpalvelukseen?*

V. Tapahtui. Kerrotaan, että muhamettilaiset tunkeutuivat maahan, valtasivat laajoja alueita Intiassa, tehden joka puolella kaikkensa hävittääkseen meidän uskontomme.

315. K. *Mitä julmia tekoja heidän kerrotaan tehneen?*

V. He polttivat, purkivat tai muulla tavoin hävittivät temppe-
limme, tappoivat bhikkhumme ja polttivat uskonnolliset kir-
jamme.

316. K. *Hävitettiinkö meidän kirjallisuutemme kokonaan Intiasta?*

V. Ei. Monet bhikkhut pakenivat rajojen yli Tiibetiin ja mui-
hin turvallisiin paikkoihin, vieden kirjansa mukanaan.

317. K. *Onko äskettäin löydetty mitään jälkiä näistä kirjoista?*

V. On. Rai Sarat Candra Das, Bahadur, C. I. E., tunnettu ben-
galilainen pandiitti⁴⁹, näki satoja niitä kirjoja Tiibetin luosta-
rikirjastoissa, toi mukanaan muutamia tärkeimpiä takaisin ja
valvoo nykyään Intian hallituksen toimesta niiden toimitta-
mista ja julkaisemista.

318. K. *Missä maassa on syytä uskoa alkuperäisen buddhalai-
suuden pyhien kirjojen parhaiten säilyneen ja vähimmin tulleen
vääristellyiksi?*

V. Ceylonissa. *Encyclopedia Britannican* mukaan tällä saa-
rella buddhalaisuus on eräistä syistä johtuen ”säilyttänyt miltei
alkuperäisen puhtautensa” nykyaikaan asti.

319. K. *Onko Pitakojen tekstiä tarkistettu myöhempinä ai-
koina?*

49 oppinut – Suom. huom.

V. On. Se tarkistettiin kauttaaltaan Ceylonissa v. 1875 jaa. oppineimpien bhikkhujen kokouksessa, jonka puheenjohtajana toimi H. Sumangala, Pradhana Sthavira.

320. K. *Onko ollut ystävällismielistä yhteydenpitoa eteläisten ja pohjoisten buddhalaisten kansojen välillä Buddhan opin edistämiseksi?*

V. Vuonna 1891 jaa. tehtiin onnistunut yritys saada kaksi suurta osastoa yhteisesti hyväksymään neljätoista esitystä, jotka sisälsivät molempien osastojen tunnustamat ja opettamat buddhalaiset perusopit. Nämä eversti Olcottin laatimat ehdotukset käännettiin huolellisesti burman, singalin ja japanin kielille, otettiin yksitellen keskustelun alaisiksi ja hyväksyttiin yksimielisesti ja munkkikuntien johtajat vahvistivat ne allekirjoituksillaan, ja ne julkaistiin tammikuussa vuonna 1892.⁵⁰

321. K. *Millä hyvällä seurauksella?*

V. Nykyään vallitsevan hyvän yhteisymmärryksen tulokseksi on lähetetty joukko japanilaisia bhikkhuja ja samaneroja Ceyloniin ja Intiaan oppimaan paalin ja sanskritin kieltä.

322. K. *Onko ollut merkkejä siitä, että Buddhan oppi kasvatetaan suosiotaan ei-buddhalaisissa maissa?*

V. On. Arvokkaimmista kirjoistamme ilmestyy käännöksiä, aikakaus- ja sanomalehdissä julkaistaan paljon artikkeleita, ja myös etevien kirjailijoiden erinomaisia alkuperäisiä kirjoitelmia on saatavilla. Lisäksi sekä buddhalaiset että ei-buddhalaiset luennoitsijat pitävät julkisia esitelmiä buddhalaisuudesta suurille kuulijakunnille länsimaissa. Japanilaisten buddhalaisen Shin Shu -lahko on hiljattain avannut lähetyksensä Honolulussa, San Franciscossa, Sacramentossa ym. amerikkalaisilla paikkakunnilla.

50 Ks. Liitettä, s. 90.

323. K. *Mitkä ovat ne meidän kaksi keskeistä aatetta, jotka voittavat puolelleen länsimaalaisen mielen?*

V. Karman ja jälleensyntymisen aatteet. On todella ihmeellistä, miten nopeasti ne hyväksytään.

324. K. *Mistä tämän uskotaan johtuvan?*

V. Niiden päivänselvästä järkipärisyydestä ja siitä, että ne vetoavat ihmisten luontaiseen oikeudentuntoon.

VIIDES OSA

Buddhalaisuus ja tiede

325. K. *Onko oikein pitää buddhalaisuutta tieteellisenä uskontona, vai onko se luokiteltava ”ilmoitetuksi” uskonnoksi?*

V. Se ei missään tapauksessa ole ilmoitettu uskonto. Ei Buddha niin saarnannut, eikä sitä sellaiseksi ymmärretäkään. Päinvastoin hän sanoi julistavansa samoja ikuisia totuuksia, joita hänen edeltäjänsäkin olivat opettaneet.

326. K. *Kerro vielä kerran sen suttan nimi, jossa Buddha kehottaa meitä olemaan uskomatta niin sanottuun ilmoitettuun oppiin, ennen kuin tutkimme sitä järjellämme ja kokemuksemme perusteella?*

V. *Kalama Sutta, Anguthara Nikayassa.*

327. K. *Hyväksyvätkö buddhalaiset sen teorian, että Luoja on muodostanut kaiken tyhjästä?*

V. Buddha opetti, että kaksi on ikuista, nimittäin ”akasha” ja ”nirvana”: kaikki on tullut akashasta, totellen siinä piilevää liikunnan lakia, ja oltuaan olemassa tietyn ajan se jälleen katoaa. Tyhjästä ei koskaan ole syntynyt mitään. Emme usko ihmeisiin; sen tähden kiellämme luomisen emmekä käsitä, että tyhjästä olisi voitu luoda jotakin. Mikään elimellinen ei ole ikuista. Kaikki on jatkuvan vaihtelun ja uudistumisen alaista, ylläpitäen jatkuvuuttaan kehityksen lain mukaan.

328. K. *Mitä Buddha sanoi kunnioitettavalle Kashyapalle kaikkien olioiden yhteisestä alkulähteestä?*

V. Hän sanoi, että ”kaikki oliot on tehty yhdestä alkuaineesta (svabhava), ja kuitenkin ne poikkeavat toisistaan niiden muotojen puolesta, joihin ne pukeutuvat erilaisten vaikutusten vallitessa”.

329. K. *Millä nimellä tiede kutsuu tätä kaikkien olioiden syntyä yhdestä alkuaineesta?*

V. Nimellä evoluutio eli kehitys.

330. K. *Uskovatko buddhalaiset, että aine on ikuista?*

V. Uskovat. Aine on ikuista alkuolemukseensa nähden. Muutenhan meidän täytyisi uskoa sen ihmeperäiseen luomiseen. Aine, sellaisena kuin me sen tunnemme, on vain akashan ilmennystä, ja aineelliset muodot ovat sen katoavaisia muodonvaihdoksia.

331. K. *Vastustaako buddhalaisuus kasvatusta ja tieteellistä tutkimusta?*

V. Kaikkea muuta: *Sigalovada Suttassa* Buddha eräässä saarnassaan erityisesti määrittelee eräksi opettajan velvollisuudeksi antaa oppilailleen ”opetusta tieteessä ja opissa”. Buddhan ylevimmät opetukset ovat valaistuneita, viisaita ja ajattelevia ihmisiä varten.

332. K. *Voitteko millään muulla tavalla osoittaa, että tiede tukee buddhalaisuutta?*

V. Buddhan oppi opettaa, että ihmiskunnalla oli monta kantaisää; että erilaistumisen periaate vallitsee ihmisten kesken; että muutamilla yksilöillä on suurempi kyky saavuttaa nopeasti viisautta ja päästä nirvanaan kuin muilla.

333. K. *Entä vielä?*

V. Buddhismi kannattaa oppia voiman häviämättömyydestä.

334. K. *Onko buddhalaisuutta kutsuttava tieteelliseksi järjestelmäksi vai moraaliopiksi?*

V. Täsmällisesti sanoen se on puhdasta moraalifilosofiaa, eettinen ja transsendentis-metafyysinen oppijärjestelmä. Se on niin suuressa määrin käytännöllinen, että Buddha vaikenä, kun Malunka tiedusteli olioiden alkuperää.

335. K. *Miksi Buddha ei vastannut?*

V. Sen tähden, että hän ajatteli, että meidän tärkein tavoite on nähdä kaikki asiat sellaisina kuin ne ovat meidän ympärilämmen ja koettaa tehdä niitä paremmiksi eikä tuhlata aikaamme älyperäisiin pohdiskeluihin.

336. K. *Mikä on buddhalaisten mielestä syynä siihen, että välistä syntyy pahoille vanhemmille sangen hyviä ja viisaita lapsia, toisinaan taas hyvälle vanhemmille sangen pahoja lapsia?*

V. Tämä johtuu lasten ja vanhempien erilaisesta karmasta. Molemmat ovat ansainneet, että nykyisessä syntymässä muodostuisi tuollaisia poikkeuksellisia sukulaisuussuhteita.

337. K. *Onko sanottu mitään siitä, että Buddhan ruumis säteili kirkasta valoa?*

V. On, se oli jumalallinen säteily, joka lähti sisästä päin hänen pyhyytensä voimasta.

338. K. *Kuinka sitä nimitetään paalin kielellä?*

V. *Buddharansiksi, buddha-säteilyksi.*

339. K. *Montako väriä siinä näkyi?*

V. Kuusi, pareittain yhtyneinä.

340. K. *Niiden nimet?*

V. *Nila, pita, lohita, avadata, mangasta, prabhasvara.*⁵¹

341. K. *Säteilikö muistakin ihmisistä samanlainen kirkas loiste?*

51 So. sininen, keltainen, kellanpunertava, valkoinen, matarapuna ja auringonhohteinen. – Suom. huom.

V. Säteili, kaikista arhateista. Ja itse asiassa valo loistaa sitä kirkkaampana ja selvempänä, mitä kehittyneempi henkilö on henkisesti.

342. K. *Missä näemme nämä värit kuvattuina?*

V. Kaikissa viharoissa, joissa on maalattu Buddha kuvia. Ne näkyvät myös buddhalaisen lipun juovissa. Tällainen lippu ensin tehtiin Ceylonissa, ja sitä käytetään laajalti buddhalaisissa maissa.

343. K. *Missä puheessaan Buddha itse mainitsee tämän häntä ympäröivän loisteen?*

V. *Maha-Parinibbana Suttassa*. Kun hänen lempioppilaansa Ananda huomasi sen suuren loisteen, joka säteili mestarin ruumiista, sanoi Buddha, että tämä erikoinen loiste esiintyy kaksi kertaa: (a) heti sen perästä kun Tathagata saavuttaa korkeimman tiedon ja (b) samana yönä, kun hän lopullisesti poistuu maan päältä.

344. K. *Missä kerrotaan, että tällainen suuri loiste on säteillyt jonkun toisenkin buddhan ruumiista?*

V. Sumedha ja Dipankara Buddhan historiassa, joka löytyy *Jataka*-kirjan *Nidanakatha*-osassa. *Jataka*-kirja kertoo bodhisattva Siddhartha Gautaman jälleensyntymistä.

345. K. *Kuinka sitä siinä kuvataan?*

V. Sylensyvyiseksi sädekehäksi.

346. K. *Miksi hindulaiset sitä nimittävät?*

V. *Tejasiksi*, ja sen laajaa säteilyä he kutsuvat *prakashaksi*.

347. K. *Minkä nimen eurooppalaiset nyt sille antavat?*

V. He kutsuvat sitä inhimilliseksi auraksi.

348. K. *Kuka suuri tiedemies on tarkasti tekemillään kokeilla todistanut tämän auran olemassaolon?*

V. Paroni von Reichenbach. Hän on kokeiluistaan tehnyt tarkkaa selkoa kirjoissaan, jotka ilmestyivät 1844–45. Tohtori Baraduc on aivan äskettäin Pariisissa valokuvannut tällaisen auran.

349. K. *Onko tämä kirkas aura yliluonnollinen ihme, vai onko se luonnollinen ilmiö?*

V. Luonnollinen ilmiö. On todistettu, ettei ainoastaan kaikilla ihmisillä, vaan myös eläimillä, puilla, kasveilla ja kivilläkin on oma auransa.

350. K. *Missä suhteessa buddhan tai arhatin aura on muita ihmeellisempi?*

V. Se on suunnattoman paljon kirkkaampi ja laajempi kuin muiden olentojen ja olioiden. Se todistaa, että heidän kehityksensä on korkeampi iddhi-voimaan nähden. Samaa loistoa on nähty säteilevän Ceylonin dagoboista, joissa Buddhan pyhäinjäännöksiä sanotaan säilytettävän.

351. K. *Uskovatko muidenkin uskontojen kuin buddhismin ja hinduismin tunnustajat, että tällainen loiste on olemassa?*

V. Uskovat. Kaikissa kristillisten taiteilijoiden tauluissa ympäröi pyhiä henkilöitä sellainen valokehä. Muissakin uskonnoissa tavataan saman uskon jälkiä.

352. K. *Mikä historiallinen tapahtuma tukee uudenaikaista teoriaa hypnoottisesta suggestiosta?*

V. Kertomus Chullapanthakasta, josta kerrotaan Dhammapadan paalinkielisessä kommentaarissa.

353. K. *Kertokaa se.*

V. Hän oli bhikkhu, joka tuli arhatiksi. Juuri samana päivänä Buddha lähetti sanansaattajansa häntä hakemaan. Kun mies saapui temppelin luo, hän näki yhdessä ryhmässä 300 bhikkhua, jotka kaikki olivat yhdennäköiset. Kun hän kysyi,

kuka oli Chullapanthaka, vastasivat kaikki 300 yhtaikaa: ”Minä olen Chullapanthaka.”

354. K. *Mitä sanansaattaja teki?*

V. Hämmästyksissään hän palasi takaisin Buddhan luo ja kertoi asiasta.

355. K. *Mitä Buddha silloin käski hänen tehdä?*

V. Palata takaisin viharan luo ja – jos sama asia tapahtuisi uudestaan – ottamaan kädestä kiinni *ensimmäistä* kuvaa, joka sanoi olevansa Chullapanthaka, ja tuoda hänet Buddhan luo. Buddha tiesi, että uusi arhat vasta saavuttamallaan kyvyllä näytti sanansaattajalle tällaisia harhakuvia itsestään.

356. K. *Miten tätä kykyä saada aikaan harhanäkyjä kutsutaan paalin kielellä?*

V. *Manomaya iddhiksi.*

357. K. *Olivatko nuo harhakuvat arhatista aineellisia? Olisiko sanansaattaja voinut niitä kosketella ja tuntea?*

V. Ei. Ne olivat kuvia, jotka arhat ajatuksellaan ja tahdonvoimallaan nostatti sanansaattajan mieleen.

358. K. *Mihin niitä vertaisi?*

V. Peilin heijastamaan ihmisen kuvaan, joka on aivan ihmisen kaltainen, vaikkei se olekaan mikään kiinteä olento.

359. K. *Mitä Chullapanthakan piti tehdä nostattaakseen sellaisen harhakuvan sanansaattajan mieleen?*

V. Hänen piti kuvitella omassa mielessään selvästi ja tarkasti oma ulkonäkönsä ja sitten painaa tämä kuva niin moninkertaisena kuin hän halusi sanansaattajan herkkätuntoisiin aivoihin.

360. K. *Kuinka tätä menettelyä nyt kutsutaan?*

V. Hypnoottiseksi suggestioksi.

361. K. *Olisiko kolmaskin henkilö voinut nähdä nuo kuvat?*

V. Se riippuisi arhatin tai hypnotisoijan tahdosta.

362. K. *Mitä tarkoitat?*

V. Jos otaksomme, että 50 tai 500 henkilöä olisi ollut saapuville yhden sijaan, arhat olisi voinut tahtoa, että kaikki olisivat nähneet saman harhanäyn. Tai jos hän olisi halunnut, hän olisi voinut tahtoa, että vain sanansaattaja näkisi sen.

363. K. *Onko tämä tieteenhaara hyvin tunnettu meidän aikamamme?*

V. Erittäin hyvin. Se on tuttu kaikille hypnoosin ja mesmerismin tutkijoille.

364. K. *Missä suhteessa nykyajan tiede tukee karman oppia, jota sekä buddhismi että hinduismi opettavat?*

V. Nykyajan tiedemiehet opettavat, että jokainen ihmiskunnan sukupolvi perii seuraukset edellisen sukupolven hyveistä ja paheista, ei sellaisenaan niitä kaikkia vaan kukin yksilö erikseen joitakin niistä. Buddhalaisuuden mukaan jokainen meistä saa ruumiillistuman, joka on tuloksena jossakin edellisessä syntymässä aiheuttamistamme syistä. Tämä on karman idea.

365. K. *Mitä Vasettha Sutta sanoo syysuhteen laista luonnossa?*

V. Se sanoo: ”Maailma on olemassa jonkin syyn vuoksi; kaikki oliot ovat olemassa jonkin syyn vuoksi; kaikki olennot ovat sidotut jonkin syyn vuoksi.”

366. K. *Opettaako buddhalaisuus, että näkyvä maailman-kaikkeus on muuttumaton – maa, aurinko, kuu, tähdet, kivi-, kasvi-, eläin- ja ihmiskunta?*

V. Ei. Se opettaa, että kaikki yhtä mittaa muuttuu ja että ajan mittaan kaiken täytyy hävitä.

367. K. *Ainiaaksiko?*

V. Ei suinkaan. Yksilöllisen ja ryhmäkarman johtama kehityksen periaate synnyttää toisen maailman ilmennyksineen, kuten meidän maailmamme syntyi akashasta.

368. K. *Myöntääkö buddhalaisuus, että ihmisen luonnossa piilee voimia, joiden avulla hän voi aikaansaada ilmiöitä, joita tavallisesti sanotaan ”ihmeiksi”?*

V. Myöntää kyllä, mutta ne voimat ovat luonnollisia eivätkä yliluonnollisia. Niitä voidaan kehittää noudattamalla tiettyä järjestelmää, joka on esitettyä meidän pyhissä kirjoissamme; esimerkiksi visuddhi marga -nimistä järjestelmää.

369. K. *Miksi nimitetään tätä tieteenhaaraa?*

V. Sen paalinkielinen nimi on *iddhi-vidhanana*.

370. K. *Montako lajia sitä on?*

V. Kahta lajia. Nimittäin *bahira*, jossa ihmeitä tekevä kyky saavutetaan tilapäisesti askeettisilla harjoituksilla ja turvautumalla rohtoihin, *mantrojen* (loitsujen) luvuilla tai muilla ulkonaisilla keinoilla; ja *sasaniks*, jossa kysymyksen alainen kyky saavutetaan sisäisen itsekasvatuksen avulla; tähän jälkimmäiseen kykyyn sisältyvät kaikki *laukika-iddhin* ilmiöt ja lisäksi paljon muita.

371. K. *Minkälaisilla ihmisillä on nämä kyvyt?*

V. Ne kehittyvät asteittain niissä, jotka noudattavat tiettyä askeettista järjestelmää, jota kutsutaan *dhyanaksi*.

372. K. *Voidaanko iddhi-kyky menettää?*⁵²

V. Bahira voidaan menettää, mutta sasaniksia ei koskaan, kun se kerran on saavutettu. Kerran saavutettuna sasaniksien

52 Sumangala Sthavira selittää minulle, että nuo yliaistilliset voimat ovat pysyvästi ainoastaan sillä, joka on voittanut kaikki himot (klesa); toisin sanoen, vain arhatin hallussa. Pahakin ihminen voi kehittää niitä ja käyttää pahoihin tekoihin, mutta niiden kesto aika on lyhyt, sillä itsepäiset himot pääsevät taas vallalle noidassa, ja lopulta hän joutuu niiden uhriksi.

tieto ei koskaan katoa, ja yksin tämän tiedon avulla arhat tuntee nirvanan ehdottoman olotilan. Ja tämä tieto on saavutettavissa elämällä kahdeksanosaisen tien jaloa elämää.

373. K. *Oliko Buddhalla sasaniksi iddhi?*

V. Oli, täysin kehittyneenä.

374. K. *Ja oliko se hänen oppilaillaankin?*

V. Oli muutamilla, muttei samassa määrin. Kyky saavuttaa näitä salaisia voimia vaihtelee yksilöiden mukaan.

375. K. *Mainitkaa esimerkkejä.*

V. Kaikista Buddhan oppilaista Moggallanalla oli merkittävimmät kyvyt saada aikaan ilmiöitä, kun taas Ananda ei voinut kehittää itsessään ainoatakaan niinä 25 vuotena, jolloin hän oli itse Buddhan persoonallinen ja läheinen oppilas. Myöhemmin hän kyllä pystyi siihen, niin kuin Buddha oli ennustanut.

376. K. *Saavuttaako ihminen nämä kyvyt äkkiä vai vähitellen?*

V. Tavallisesti ne kehittyvät asteittain, mikäli oppilas pääsee kasvavassa määrin elämien ketjussa alemman luontonsa heräksi⁵³.

377. K. *Väittääkö buddhismi, että kuolleiden herättämisen ihme on mahdollinen?*

V. Ei. Buddha antaa päinvastaisen opetuksen kauniissa kertomuksessa Kisa Gotamista ja sinapin siemenestä. Mutta jos henkilö on valekuollut, silloin on herättäminen mahdollinen.

378. K. *Kuvailkaa lokottara iddhi -kehityksen perättäiset asteet.*

V. Kuusi niistä on arhatien saavutettavissa. Näitä korkeamat ovat ainoastaan buddhan saavutettavissa.

53 Kun kyvyt äkkiä ilmaantuvat, silloin yksilö on kehittänyt itseään lähinnä edellisessä elämässään. Emme usko, että luonnonlakia voitaisiin omavaltaisesti muuttaa.

379. K. *Kuvaillkaa noita kuutta tasoa eli astetta.*

V. Voimme jakaa ne kahteen ryhmään, joissa on kolme kummassakin. Ensimmäiseen kuuluvat 1) kehittyvä taaksepäin katsominen, so. vähitellen saavutettu kyky katsella taaksepäin ajassa olioiden syntyyn; 2) kehittyvä kyky nähdä tulevaisuuteen eli ennustuskyky; 3) himojen ja aineellisiin asioihin kiintymisen vähittäinen lakkaaminen.

380. K. *Mitä toinen ryhmä käsittäisi?*

V. Samat kyvyt, mutta rajattomasti kehittyneinä. Niinpä täydellisellä arhatilla on täydellinen kyky nähdä menneisyyteen ja tulevaisuuteen, ja hän on ehdottomasti voittanut himonsa ja itsekkäät pyyteensä viimeistä piirtoa myöten.

381. K. *Mitkä ovat ne neljä keinoa, joilla saavuttaa iddhin?*

V. Tahto, tahdon harjoitus, älyllinen kehitys ja kyky erottaa oikea väärästä.

382. K. *Meidän pyhät kirjoituksemme kertovat sadoista tapauksista, jolloin arhatit ovat saaneet aikaan ihmeellisiä ilmiöitä; millä nimellä kutsuite tätä kykyä eli voimaa?*

V. *Iddhi vidha*. Se, jolla on hallussaan tämä voima, voi käyttäen apunaan luonnon voimia saada aikaan minkä ihmeellisen ilmiön tahansa, so. tehdä tieteellisiä kokeiluja mielin määrin.

383. K. *Kehottiko Buddha ilmiöiden tekoon?*

V. Ei. Hän kehotti nimenomaan olemaan tekemättä niitä, koska ne olivat omiaan synnyttämään häiriötä niiden mielessä, jotka eivät ymmärtäneet niiden perusteita. Niin ikään nämä houkuttelevat tekijöitään näyttämään niitä ainoastaan tyydyttääkseen uteliaisuutta ja omaa turhamaisuuttaan. Sitä paitsi osaavat noidat ja velhot, jotka ovat oppineet *iddhi*-tieteen *laukika*- eli alemman puolen, näyttää samanlaisia ilmiöitä. Kaikki valheelliset väitteet yliluonnollista voimista ovat munkeille anteeksiantamattomia syntejä (*Tevijja Sutta*).

384. K. Puhuitte ”devasta”, joka ilmestyi ruhtinas Siddharthalle eri muotoisina. Mitä buddhalaiset uskovat näkymättömistä elementaaliolennoista ja niiden suhteesta ihmiskuntaan?

V. He uskovat, että on olentoja, jotka asustavat omissa maailmoissaan eli elämänpiireissään. Buddhan oppi opettaa, että sisäisellä itsekasvatuksella ja voittamalla alemman luontonsa arhat kohoaa mahtavimmankin devan yläpuolelle ja saattaa alistaa valtaansa ja hallita alempia devajärjestöjä.

385. K. *Montako lajia devoja on?*

V. Kolme: *kamavachara* (ne, joissa intohimot vielä vallitsevat); *rupavachara* (korkeampi luokka, joilla on vielä yksilöllinen muoto); *arupavachara* (puhtaudeltaan korkeimmanasteiset, jotka ovat vailla aineellista muotoa).

386. K. *Pitääkö meidän pelätä heitä?*

V. Sen, joka on puhdas ja myötätuntoinen sydämessään ja joka on mieleltään urhoollinen, ei tarvitse pelätä mitään: ei yksikään ihminen, jumala, *brahmarakshas* (paha henki), demoni eikä deva voi vahingoittaa häntä, mutta muutamilla on valta kiduttaa sekä epäpuhtaita että niitä, jotka kutsuvat heitä luokseen.

Liite

Seuraavilla neljällätoista uskonkappaleella, jotka minä henkilökohtaisesti alistin siihen valtuutettujen komiteoiden arvioitavaksi ja jotka nuo komiteat hyväksyivät peruseriaatteina sekä eteläisessä että pohjoisessa buddhanuskossa, on niin suuri historiallinen merkitys, että ne on otettu liitteenä BUDDHALAISEN KATEKISMUKSEN käsillä olevaan painokseen. Aivan äskettäin oppinut venäläinen orientalisti, ruhtinas Uhtomski on kertonut minulle, että suurten mongolilaisten buddhalaisuostarien päälamat, joille hän käännätti kyseessä olevan asiapaperin, selittivät hänelle hyväksyvänsä jokaisen kohdan sellaisena kuin se oli kirjoitettu, yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: he uskoivat Buddhan eläneen muutamia tuhansia vuosia varhemmin. Tästä hämmästyttävästä seikasta minulla ei tähän asti ollut vähintäkään tietoa. Olisikohan mahdollista, että mongolilainen munkisto sekoittaa Sakya Munin todellisen ajan hänen lähimmän edeltäjänsä aikakauteen? Olkoon miten hyvänsä, ilahduttava tosiseikka on, että nyt voidaan sanoa koko buddhalaisen maailman liittyneen yhteen, ainakin mikäli se koskee näitä neljäätoista kohtaa.

H. S. Olcott

Buddhalaisuuden perusopinkappalet

I Buddhalaisia opetetaan osoittamaan samaa suvaitsevaisuutta, kärsivällisyyttä ja veljellistä rakkautta kaikkia ihmisiä kohtaan ilman erotusta sekä yhtä järkkymätöntä hyvyyttä eläinkunnan jäseniä kohtaan.

II Maailma on kehityksen tuote, ei luomisen. Se toimii lainmukaisesti eikä minkään jumalan mielijohteiden mukaan.

III Totuudet, joille buddhalaisuus perustuu, ovat luonnollisia. Niitä ovat, kuten uskomme, perättäisissä kalpoissa eli maailmankausissa opettaneet tietyt valaistuneet olennot, joita kutsutaan BUDDHIKSI, koska nimi BUDDHA merkitsee ”valaistunut”.

IV Nykyisen kalpan neljäs opettaja oli Sakya Muni eli Gautama Buddha, joka syntyi kuninkaalliseen perheeseen Intiassa noin 2500 vuotta sitten. Hän on historiallinen henkilö, ja hänen nimensä oli Siddhartha Gautama.

V Sakya Muni opetti, että tietämättömyys synnyttää halun, tyydyttämätön halu on jälleensyntymisen syy ja jälleensyntyminen puolestaan surun syy. Vapautuakseen surusta on siksi välttämätöntä, että ihminen pelastuu jälleensyntymisen pakosta. Pelastuakseen jälleensyntymisestä on välttämätöntä, että ihminen kuolettaa halun, ja kuolettaakseen halun on välttämätöntä, että hän hävittää tietämättömyyden.

VI Tietämättömyys vaalii vakaumusta jälleensyntymisen välttämättömyyteen. Kun tietämättömyys on hävitetty, selviää jokaisen jälleensyntymän arvottomuus päämääränä itsessään ja ensiarvoinen tarve noudattaa sellaista elämäntapaa, jonka

avulla voi vapautua toistuvien jälleensyntymien välttämättömyydestä. Tietämättömyys aiheuttaa myös kuvitellun ja epäloogisen käsityksen, että ihmisellä on vain yksi maallinen elämä käytettävänä, ja toisen harhakuvitelman, että tätä yhtä elämää seuraa muuttumattoman ilon tai kärsimyksen tila.

VII Kaikkea tätä tietämättömyyttä voidaan poistaa siten, että helittämättä harjoitetaan kaikenkattavaa epäitsekkyyttä, ymmärryksen kehittämistä, ajatuksissa viisautta sekä alempiin persoonallisiin nautintoihin kohdistuvan halun kuolettamista.

VIII Koska elämänhalu on jälleensyntymisen aiheuttaja, lakkaa jälleensyntymisen, kun tuo halu on sammunut, ja täydellistynyt yksilö saavuttaa mietiskelyn avulla sen korkeimman rauhan tilan, jota sanotaan *nirvanaksi*.

IX Sakya Muni opetti, että tieto neljästä jalosta totuudesta karkottaa tietämättömyyden ja poistaa surun. Nuo totuudet ovat:

1. Olemassaolon kurjuus;
2. Kurjuuden aiheuttava syy, joka on alituisesti uudistuva halu itsensä tyydyttämiseen ilman, että kykenee sitä koskaan lopettamaan;
3. Tuon halun kuolettaminen eli siitä luopuminen;
4. Keino, jolla tuo halu kuoletetaan. Hänen osoittamaansa keinoa kutsutaan jaloksi kahdeksanosaiseksi tieksi, joka on:
 - oikea vakaumus;
 - oikea ajattelu;
 - oikea puhe;
 - oikea toiminta;
 - oikea elinkeino;
 - oikea ponnistus;
 - oikea tarkkaavaisuus;
 - oikea mietiskely.

X Oikea mietiskely johtaa henkiseen valaistumiseen eli jokaisessa ihmisessä piilevien buddhankaltaisten hengenlahjojen kehittymiseen.

XI Buddhalaisuuden ydin on Tathagatan (Buddhan) omien sanojen mukaan tämä:

Luopua kaikesta synnistä;
Pyrkiä kaikkeen hyvään;
Puhdistaa sydämensä.

XII Maailma on luonnollisen, ”karmaksi”-nimitetyn syy-suhteen lain alainen. Yksilön tilan nykyisessä ruumiillistumassa määräävät hänen menneissä elämissään hankkimansa ansiot ja viat. Jokainen ihminen on täten itse valmistanut nykyään kokemiansa seurausten syyt.

XIII Esteet hyvän karman saavuttamiseksi voidaan poistaa noudattamalla seuraavia sääntöjä, jotka kuuluvat buddhalaiseen moraalioppiin:

- 1) älä tapa;
- 2) älä varasta;
- 3) älä antaudu kiellettyyn sukupuoliintuntoon;
- 4) älä valehtele;
- 5) älä nauti päihdyttäviä tai turruttavia juomia tai aineita.

Viittä muuta käskyä, joita tässä ei ole tarpeen luetella, täytyy noudattaa niiden, jotka tahtovat vapautua kärsimyksestä ja jälleensyntymisestä nopeammin kuin tavallinen maallikko.

XIV Buddhalaisuus vastustaa taikauskoista herkkäuskoiisuutta. Gautama Buddha opetti, että vanhemman velvollisuus on antaa lapselleen koulutusta luonnontieteissä ja kirjallisuudessa. Hän opetti myös, ettei kenenkään pitänyt uskoa, mitä joku viisas väittää, mitä johonkin kirjaan on kirjoitettu tai mitä traditio sanoo, ellei se ole sopuoinnussa järjen kanssa.

Esitetty yhteiseksi perustaksi, jonka kaikki buddhalaiset voivat hyväksyä.

*H. S. Olcott, P. T. S.*⁵⁴

54 President of the Theosophical Society – Toim. huom.

Kunnioittaen jätetty meidän edustamiemme kansakuntien ylipappien hyväksyttäväksi, buddhalaisten kokouksessa Adyarissa, Madrasissa, tammikuun 8.–12. pnä 1891 (2434 j.B.).

Japani	<i>Kozen Gunaratana, Chiezo Tokuzawa</i>
Burma	<i>U. Hmoay Tha Aung</i>
Ceylon	<i>Dhammapala Hevavitarana</i>
Chittagongin Maghsit	<i>Krishna Chandra Chowdry</i> valtuuttamansa edustajan <i>Maung Tha Dwen</i> välityksellä

Burma

Hyväksytty Burman buddhalaisten puolesta helmikuun 3. pnä 1891 (2434 j.B.).

Tha-tha-na-baing Sayadawgyi; Aung Myi Shwebon Sayadaw; Me-ga-waddy Sayadaw; Hmat Khaya Sayadaw; Hti-lin Sayadaw; Myadaung Sayadaw; Hla-Htwe Sayadaw; ja kuusi-toista muuta.

Ceylon

Hyväksytty Ceylonin buddhalaisten puolesta helmikuun 25. pnä 1891 (2434 j. B.); Mahanuwara upawsatha pusparama viharadhipati Hippola Dhamma Rakkhita Sobhitabhidhana Maha Nayaka Sthavirayan wahanse wamha.

(Hippola Dhamma Rakkhita Sobhitabhidhana, Malvatta Viharen ylipappi Kandyssa).

(Allekirj.) *Hippola*

Mahanuwara Asgiri viharadhipati Yatawatte Chandadjot-tyabhidhana Maha Nayaka Sthavirayan wahanse wamha. (Yatawatte Chandajottyabhidhana, Asgiri Viharen ylipappi Kandyssa).

(Allekirj.) *Yatawatte*

Hikkaduwe Sri Sumangala Sripadasthane saha Kolamba palate pradhana Nayaka Sthavirayo. (Hikkaduwe Sri Sumangala, Adam's Peak ja Colombon piirin ylipappi).

(Allekirj.) *H. Sumangala*

Maligawe Prachina Pustakalayadhyakshaka Suriyagoda Sonuttara Sthavirayo. (Suriyagoda Sonuttara, itämaalaisen kirjastonhoitaja Pyhän Hampaan temppelissä Kandyssa).

(Allekirj.) *S. Sonuttara*

Sugata Sasanadhaja Vinaya chariya Dhammalankarabhidhana Nayaka Sthavira.

(Allekirj.) *W. Dhammalankara*

Pawara neruttika chariya Maha Vibhavi Subhuti Wasakaduwassa.

(Allekirj.) *W. Subhuti*

Japani

Hyväksytty sisältyvänä pohjoiseen buddhalaisuuteen.

Shaku Genyu	(Shingon Shu)
Fukuda Nichiyo	(Nichiren Shu)
Sanada Seyko	(Zen Shu)
Ito Quan Shyu	(Zen Shu)
Takehana Hakyuo	(Jodo Shu)
Kono Rioshin	(Ji-Shu Shu)
Kira Ki-ko	(Jodo Seizan Shu)
Harutani Shinsho	(Tendai Shu)
Manabe Shun-myō	(Shingon)

Chittagong

Hyväksytty Chittagongin buddhalaisten puolesta.

Nagawa Parvata Viharadhipati,

Guna Megu Wini-Lankara.

Harbang, Chittagong, Bengal